Özgürlük için
Direniş
AYLIK DEVRİMCİ SANAT VE POLİTİKA DERGİSİ

DOST

ADANA'NIN PAMUĞU DOKUMADA;
DİYARBAKIR, AFYON, KÜTAHYA FABRİKADA
ÜMİT İŞKENCEDE MAHZUN
EMEK İŞKENCEDE MAHZUN
TENİM, AYAKLARIM ÜRYAN
EKMEK İŞKENCEDE MAHZUN.

SÖYLE AĞRILAR YADİGÂRI KARDEŞ!
SÖYLE TÜRKÜLER YADİGÂRI KARDEŞ
NEDEN ALINTERLERİ
NİMETLER, HAKLAR HARAM OLDU SANA?

Enver GÖKÇE

Sayı : 1 KASIM 1975 5 Lira

içindekiler

Kapak Fotoğrafları : **Fikret Otyam**

Başlarken... 3 — 4

Enver Gökçe'den Şiirler 5 — 6

Halkın Sesi ve Aydınlık dergilerini Uyarıyoruz! 7 — 9

Devrimci Bulgar Şairi: **Nikola Vaptsarof** 10 — 12

Faşizm, İspanya'da ve Bütün Dünyada
Bir Gün Mutlaka Yıkılacaktır! 13

İspanya'da Direniş: **Reyhan Şuben** 14

Yılmaz Güney İdamları Protesto Etti 14

Gelenekçilik - Gerçekçilik - Gelecekçilik: **Haşmet Zeybek** 15 — 19

Özgürlük Kampanyası: Faşist Baskılara Son!
141 - 142'ye Hayır! 20 — 21

Direniş Dergisi, Sanat ve edebiyat üzerine
bir soruşturma düzenledi 21

Devrimci Müzik Üzerine: **Şanar Yurdatapan** 22 — 23

AST'ın Çalışmaları 23

Militan Sanat Nasıl Olmalıdır? **Ali Eralp** 24 — 26

DİRENİŞ — Aylık Dergi — Sahibi ve Genel Yönetmeni: Ali Eralp — Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: İrfan Demirkol — Teknik Sekreter: Turan Açıksöz — Yönetim Yeri: Divanyolu, Hoca Rüstem Sokağı No: 7/12 Cağaloğlu - İstanbul — **Abone Şartları: Yıllık 50, Altı Aylık: 30 TL. Yurt dışı iki misli** -- İlân Şartları: Tam sayfa 1000, yarım sayfa 500, çeyrek sayfa 250 TL. — **Kitapçılar ve bâyiler için GENEL DAĞITIM: İst-Da, Cağaloğlu Yokuşu, Kemaliye Han 4/14 Cağaloğlu - İST.** — Dizgi ve Tertip: Süslü Matbaası, Baskı: Er-Tu, Kapak baskısı: Deniz Matbaası — Mücellit: Hakan Mücellit — **Yazışma ve Havale Adresi:** Ali Eralp, P. K. 574 Aksaray - İst.

Başlarken...

Sanat ve edebiyat, bir toplumun ekonomik yapısıyla sosyal hayatının «ideolojik plânda» yansımasıdır. Bir toplumun ekonomik ve sosyal yapısı nasılsa, genellikle kültür durumu da ona uygun olur. Feodal toplumlarda feodal kültür, kapitalist toplumlarda burjuva kültürü, yarı-bağımlı ve yarı-feodal toplumlarda ise emperyalizmin yoz kültürü ile yarı-feodal kültür hâkimdir. Bu nedenle, bir ülkedeki sanat, edebiyat ve kültürün yerini ve hangi nitelikte olduğunu belirleyebilmek için, her şeyden önce, o ülkenin ekonomik düzeniyle sosyal hayatını incelemek gerekir.

Türkiye bugün, uluslararası sermayenin baskısı ve sömürüsü altında, kapitalizm öncesi üretim ilişkilerini de bağrında barındıran geri bıraktırılmış bir ülkedir. Yurdumuzda hâlâ ilkel tarım aletleri ile çalışan küçük köylü işletmeleri (cüce mülkiyet) çok geniş bir yer kaplamaktadır. Ayrıca, feodal ve yarı-feodal kalıntıların yanında, Doğu bölgemizde dayanağını dinî ideolojilerden alan tarîkat şeyhleri ile aşiret reislerinin de varlığı bir gerçektir. Bu liderlerin sahip oldukları topraklar az olmasına rağmen halk üzerinde çok derin etkileri vardır. **Bütün bunların yanında kapitalist ilişkiler tarım kesiminde boy vermiştir ve bu unsurların kırsal alanlara girmesiyle beraber, yarı-feodal yapı çözülmeğe başlamıştır.** Ne var ki bu ilerleme emperyalist sömürü altında olan ülkemizde Lenin'in deyimiyle **«çok yavaş ve zahmetli yollardan geçerek»** olmaktadır. Çünkü Orta Çağ kalıntısı bu unsurların tasfiyesi, **«demokratik devrim»**in gündeminde olan bir meseledir.

İşte, ana hatlarını kalın çizgilerle belirtmeğe çalıştığımız bu sosyo-ekonomik alt yapının yansısı durumunda olan üç kültür çeşidi vardır ülkemizde:

1 — **Emperyalizmin yoz (kozmopolit) kültürü,**

2 — **Yarı-feodal kültür,**

3 — **Ulusal ve devrimci kültür.**

Bugün, sosyal hayatımızı bir ahtapotun kolları gibi saran emperyalist kültür ile yarı-feodal kültür, ittifak halinde olup, ulusal ve devrimci kültürümüz ile çatışmaya girmiştir. Devrimci ve demokratik kültürün filizlenip boy atabilmesi için bütün sanatçılar, bütün yazarlar, emperya-

lizmin bu yoz, aşağı, düşük kültürü ile yarı-feodal kültür ittifakına karşı amansız bir mücadele vermek zorundadırlar. Çünkü **«bunlar yıkılmadıkça yeni bir kültür kurmak mümkün değildir. Çünkü eski parçalanmadan yeni kurulamaz, eskinin yolunu kapamadan yeniye yol açılamaz, eski durdurulmadan yeni ileri götürülemez..»**

İlerici sanat adamı, içinde yaşadığı toplumun çelişkilerini herkesten önce gören ve bunların değiştirilmesine yön veren adam demektir. Onun için sanatçılar, ülkesinin ekonomik ve sosyal hayatını (bir bilim adamı titizliği ile) inceleyip, değerlendirmek zorundadırlar. Çünkü içinde yaşadığı toplumun yapısını iyi bilmeyen, insanlarını iyi tanımayan bir sanatçıdan sağlıklı ürünler vermesi beklenemez. Bir sanatçı ne kadar iyi niyetli olursa olsun, eğer ideolojik yönden yetersiz ya da bilinçsizse, «neyi, nasıl, kime söyleyeceğini» bilmiyorsa, yaptığı bütün çalışmalar boşa gidecek, hedefini bulamayacaktır. «Nasıl ki, politikada doğru devrimci bir çizgi, sosyalist bilimin toplum gerçeğine uygulanması ile saptanırsa, kültürde de doğru devrimci yol, sosyalist bilim ışığında toplum gerçeğine dayanmayı bilmekle saptanır.»

Sanatçılar, «toplumsal çatışmaların üstünde madde dışı bir ruh» olmadıklarına göre, onlar da diğer insanlar gibi -Marks'ın deyişiyle- **«zorunlu olarak ve kendi dilekleri dışında katıldıkları»** sosyal üretimden ve pratik yaşantıdan edindikleri görüş ve düşünceleriyle toplumsal mücadelenin içerisinde olmak zorundadırlar. Yığınlar karşısında sorumluluk duyan her şair ve yazarın bugünkü temel görevi, sanatla politikayı en güzel bir biçimde kaynaştırıp halk kitlelerinin hizmetine sunmak olmalıdır. Çünkü günümüzün gerçek sanatı, devrimci sanatı, halka hizmet ederek ve ona ışık saçarak doğacaktır mücadele alanlarından...

Fakat günümüze gelinceye kadar -üç beş devrimci sanatçı dışında- sanat ve edebiyatımız genellikle bir avuç entellektüel azınlığa hizmet etmiş; onların bir eğlence aracı ya da boş, soyut, gerçeklerden ve hayattan uzak kısır bir tartışma alanı haline getirilmiştir. Geniş halk yığınları, «nasıl olsa birşey anlamaz» düşüncesiyle sanat ve kültür hareketinin dışında bırakılmıştır. Oysa Lenin daha 1905'lerde sanat ve edebiyatın «milyonlarca emekçiye hizmet etmesi» gerektiğini belirtmiş ve kendilerini halktan ayrı tutan kimseleri de «KAHROLSUN EDEBİYATIN ÜSTÜN İNSANLARI» sözüyle lânetlemişti.

Bugün biz de, halk kitlelerine cahil, sürü gözüyle bakan ve giderek sanatı birkaç yüz kişinin eğlence aracı durumuna sokan bir avuç bireyci sanatçı topluluğunu nefretle anıyoruz.

Biz sanatın ancak, geniş halk yığınları ile karşılıklı bir etkileşim sonucunda yaratılacağına inanıyoruz. Halkımız, sömürü ve zulme karşı mücadelesini türkülerle, destanlarla dile getirerek ölümsüzleştiren yiğit bir halktır. O, zengin bir sanat ve kültür hazinesine sahiptir. Sanatçılarımız, geçmişin bu kültür mirasını, müzelerdeki eserler gibi hayranlıkla seyretme alışkanlıklarını bir yana bırakarak, onları halkımızın mücadelesinde cesaretlendirici, yol gösterici kılavuzlar olarak kullanmalıdırlar. «Aydın çevrelerden gelmiş olan yazarlarımız, sanatçılarımız eserlerinin halk kitleleri tarafından iyi karşılanmasını istiyorlarsa» eğer, kendilerini bir de bu açıdan yeniden eğitmelidirler.

«Bizim kültürümüz halk kültürüdür, kültür emekçileri halka pek büyük bir bağlılıkla hizmet etmelidirler. Halktan ayrılmamalı, halkla birleşmeli, kaynaşmalıdırlar.» Halk kitleleriyle canlı bağlar kurabilmek için onların anlayacağı dilden eserler kaleme almalıdırlar. Halk yığınlarına daha iyi ulaşabilmek için tek kaygımız «DİLDE ANLAŞIRLILIK» olmalıdır.

Büyük devrimci Dimitrof'un sözleriyle bağlayalım sözümüzü:

«HEPİMİZ ŞU CÜMLELERİ BİR KANUN, SOSYALİZMİN TEMEL KANUNU, TEMEL BİR KURAL BİLELİM: YAZARKEN YA DA KONUŞURKEN, SİZİ ANLAMASI, SİZE İNANMASI VE SİZİ İZLEMESİ GEREKEN İŞÇİ VE KÖYLÜLERİ DÜŞÜNÜN. KENDİSİ İÇİN YAZDIĞINIZ, KENDİSİ İÇİN KONUŞTUĞUNUZ İNSANLARI UNUTMAYIN...»

DİRENİŞ

ENVER GÖKÇE

DOST

Ben berceste mısraı buldum
Hey ömrümce söylerim
Gözden, gezden, arpacıktan olsun
Hey ömrümce söylerim!

Bizsiz Ilgaz'ın çam ormanları güzel değildir.
Hayda günlerim hayda!
Sırtını düşmana verdikçe
Murat dağları güzel değildir,
Dost dost ille kavga!

Biz olmasak gökyüzü, biz olmasak üzüm,
Biz olmasak üzüm göz, kömür göz, elâ göz;
Biz olmasak göz ile kaş, öpücük, nar içi dudak;
Biz olmasak ray, dönen tekerlek, yıkanan buğday,
Ayın onbeşi;
Biz olmasak Taşova'nın tütünü, Kütahya'nın çinisi,
Yani bizsiz
Anne dizi, kardeş dizi, yâr dizi
Güzel değildir.

Gel günlerim gel de dol
Gel Aydın'lım, İzmir'lim,
Gel aslanım Mamak'tan
Erzincan'dan, Kemah'tan
Düşmanlar selâm ister
Gözden, gezden, arpacıktan!

Adana'nın pamuğu dokumada;
Diyarbakır, Afyon, Kütahya fabrikada
Ümit işkencede mahzun
Emek işkencede mahzun
Tenim, ayaklarım üryan
Ekmek işkencede mahzun
Ve Divrik'in demiri arabada
İşçi - köylü ve işçi birarada

Söyle türküler yadigârı kardeş
Söyle ağrılar yadigârı kardeş!
Neden alınterleri
Nimetler, haklar haram oldu sana?

Gel günlerim gel de dol
Gel Aydın'lım, İzmir'lim
Gel aslanım Mamak'tan
Erzincan'dan, Kemah'tan!
Düşmanlar selâm ister
Gözden, gezden arpacıktan!
Sana selâm olsun
Hürriyetlerin meçhul olduğu dünya
Canım Türkiye,
Memleketimiz!
Çalışan halklarıyla ümmi
Çalışan halklarıyla garip,
Irgadı, esnafı, madencisi, iptidai aletleri,
Kadınları, erkekleri, hapishaneleri;
Başı boş suları, dumanlı vadileri, yoz topraklarıyla,
İşsizleri, realist şairleri, mücahitleri,
Sokak şarkıcısı, keten helvası,
Akşam haberleri satanlarıyla memleketimi
Sana selâm olsun!

Sana selâm olsun
Sürgünler, mahkûmlar, hastalar!
Alacağın olsun
Seni İstanbul seni
Seni Bursa, Çankırı, Malatya,
Sizlere selâm olsun üniversiteler!
Öğretmenleri alınmış kürsüler,
Öğretmenler!
Sizlere selâm olsun
Hürriyeti yazan eller, dizen eller!
Sizlere selâm olsun makineler
Entertipler, rotatifler, bobinler!
Bu gülünç, aşağılık,
Namussuz şeyler dışında,
Sana selâm olsun
Zincirin, zulmün kâr etmediği,
Kırbacın kâr etmediği
Büyük tahammül!

Gel günlerim gel de dol!
Gel Aydın'lım, İzmir'lim,
Gel aslanım Mamak'tan
Erzincan'dan, Kemah'tan!
Düşmanlar selâm ister
Gözden, gezden, arpacıktan!

(Gün, 15. 7. 1946)

Enver Gökçe'nin
son yazdığı şiir

AÇMAZ

AÇMAZ,
AÇAMAZ DEME
BU NAR ÇİÇEĞİ
AÇACAKTIR ELBET.

BİZİM
CADDELERİMİZDE DE
BAYRAM OLACAK,
HALKIN ÜSTÜNE
BÖYLE KALKSA DA
FAŞİST NAMLULAR,

NAMERT ELLERDİR
EN SONUNDA
BİR BIR KIRILACAK.

1975

UYAN ALİM

Yıllardır susmuşum lâl
Yanım yörem Tepegöz, Şahmaran!
Yürek çın çın eder ama,
Erdemli ve yiğit
Bir gerilla bıçağıdır, çatal
Derman sorar kurda kuşa derman!
Dağlar gül gülistan içinde
Al al!
Bir ben kalmışım
Rüsvay, malamat, üryan!
Adı görklü Marx yadıma düşende,
Uyan derim Alim
Uykudan uyan!

(Türk Solu, 7. 1. 1969)

Halkın Sesi ve Aydınlık Dergilerini Uyarıyoruz!

Toza, dumana bürünmüş bir ortamda yaşıyoruz. Fırtınalardan göz gözü görmüyor. Her adımda, her köşebaşında rastlanan «teorisyen» ve «ideolog» bolluğuna rağmen ortada yapılan bir «iş», elle tutulur bir gelişme yok.

Bir yanda halkın bilinçlenen ve bilinçlendikçe yükselen devrimci mücadelesi, öte yanda ülkemizin somut gerçekleriyle bağdaşmayan bir takım gevezeliklerle, boş «lâkırtı»larla zaman öldüren kadrolar. Halk adına, devrimcilik adına yapıldığı söylenen tartışmalarda kuru gürültüler, küfürler birbirini kovalıyor.

Şunu hemen belirtelim ki, biz bu sözlerle «devrimciler arasında tartışmalar olmasın, eleştiriler yapılmasın» demek istemiyoruz. Elbette tartışmalar olacak. Elbette fikirler, görüşler birbiriyle çatışacak. Marksizm - Leninizm'e aykırı ve ters düşen her şeye, herkese ve bütün uygulamalara karşı elbette en amansız bir mücadele verilecek. Diyalektik gelişmenin önüne geçilemez bir kanunudur bu. Doğruların, gerçeklerin ortaya çıkabilmesi için «eleştiri - özeleştiri mekanizması»nın en devrimci bir tarzda işletilmesi şarttır. Çünkü liderler de dahil, herkes hata yapabilir. Kimse gökten zembille inmemiştir.

Bizim asıl söylemek istediğimiz şu: Devrimciler bu eleştiri ve özeleştiri mekanizmasını işletirken çok dikkatli olmalıdırlar. Olayları ve görüşleri küçük burjuva değer yargıları ve aceleciliği ile değil, proletarya ideolojisinin kılavuzluğunda tahlil etmelidirler. Çünkü ilerici ve devrimci olanı, gerici ve karşı - devrimci olandan ayıramayan kişilerin çıkmazlara girerek yolunu - yordamını şaşırmaları kaçınılmazdır. Nitekim bu türden örneklere son zamanlarda bol bol rastlanır oldu ülkemizde.

Meselâ bugünlerde «Mao'culukla Mücadele» kampanyası adı altında, bilimsel sosyalizmin en can alıcı noktalarına dil uzatılarak küfredilmekte, Lenin'in «Ulusların kendi kaderleri-

ni tayin hakkı» ilkesi ve «emperyalizm» tahlilleri üzerinde tahrifatlar yapılmaktadır. Hatta bu çevreler işi, «ulusal kurtuluş savaşlarının» reddine kadar vardırmış olup, «halk» ve «halkın gücü» sözlerinden korkar duruma gelmişlerdir.

Marksist - Leninist ilkelere bu kadar açık ve hayasızca saldırılmasının sebebi bizce, «asgari müşterekleri» olan grup ve kişilerin bir araya gelip revizyonizme karşı etkili bir mücadele vermemelerinden doğmaktadır. Ve hepsinden önemlisi de son zamanlarda, «Halkın Sesi» ve «Aydınlık» gibi dergilerle diğer bazı grupların «Mao'cu» bir görüntü altında izledikleri yanlış, tutarsız yol revizyonistlerin ekmeğine yağ sürmüş, giderek onların cüretkârlığını bir kat daha artırmıştır. Şimdi «Halkın Sesi» ve «Aydınlık» dergilerine yönelttiğimiz eleştirileri maddeler halinde sırayalım:

1 — «Ne Amerika, Ne Rusya!» sloganı Türkiye'nin bugünkü şartlarında yanlış bir slogandır. Çünkü halkımızın baş düşmanı «iki süper devlet» değil, Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçileridir.

Sizler bugünkü uygulamalarınızla, **«baş çelişkiyle ikincil çelişkiyi», «bütün dünya halklarının baş düşmanı ile ülkemizin baş düşmanını»** ve nihayet **«yaklaşan tehlike ile esas tehlikeyi»** birbirine karıştırıyor ve giderek yığınların zihninde hedef seçme konusunda bulanıklıklar yaratıyorsunuz.

Amerikan emperyalizminin ipliğinin pazara çıktığı, gerçek yüzünün kitlelerce daha iyi anlaşıldığı ve ona karşı beliren hıncın yükselerek önemli bir noktaya ulaştığı şu günlerde «kahrolsun Amerika ve Rusya!» sloganıyla ortaya çıkmak ne dereceye kadar doğrudur, oturup bir düşünmek gerekir. Hele bu iş bir de, «revizyonizm» kavramından soyutlanarak sadece bir «moskof» düşmanlığı şeklinde yapılıyor ve «halkların kardeşliği» ilkesi zedeleniyorsa, iyice düşünmek gerekir. Nitekim bu temelsiz propagandanın etkisi altında kalan bir konuşmacı bir toplantıda «kahrolsun Moskoflar!?» diyecek kadar ileri gitmiştir.

Devrimciler ancak, önlerindeki çelişkileri doğru tesbit edip, buna göre çözüm yolları bularak başarıya ulaşabilirler. Çünkü meseleler ve olaylar karmaşık bir yapıya sahiptir. Marksistler, bir meseleyi incelerken onu hem bütünüyle hem de parçalarıyla görmesini bilmelidirler. **«Eğer her hangi bir süreç içinde bir kaç çelişki varsa, bunlardan birisi başlıca ve kesin rolü oynayan asıl çelişkidir, diğerleri ise ikinci derecede ve yan durumda kalırlar. Bundan dolayı iki ya da daha fazla çelişki taşıyan karışık bir süreci incelerken bütün çabamızı asıl çelişkiyi bulmak için kullanmalıyız. Bu asıl çelişki bulununca meseleler çözülebilir.»**

Bizim bugünkü asıl çelişkimiz; emperyalizm ve faşizmle halkımız arasında olan çelişkidir. Esas mücadele bu karanlık güçlerle yapılmalıdır. Elbette bu mücadele içerisinde revizyonizmin ve revizyonistlerin nasıl bir yol izledikleri ve gerçek yüzleri de kitlelere teşhir edilecektir. Çünkü revizyonizme karşı verilen mücadele, emperyalizm ve faşizme karşı verilen mücadeleden ayrılamaz. Fakat revizyonizmin ve revizyonistlerin niteliklerini kitlelere anlatmak başka şeydir; bir de fabrikada, köyde, okulda, grevde, cenaze töreninde, yolda, her olur olmaz yerde, devrimci mücadelenin o andaki özel niteliğini hesaba katmaksızın, sayıklar gibi durmadan «Ne Amerika Ne Rusya!» diye bağırmak başka şeydir.

Sizler bugünkü tavır ve uygulamalarınızla, Marksizm - Leninizmin yaratıcı ruhuna ve bizzat Mao Zedung'un şu sözlerine de ters düşmektesiniz:

«Marksist - Leninist teori Çin devriminin pratiğine nasıl bağlanabilir? Basit bir ifade kullanmak gerekirse «oku hedefe atmakla» diyebiliriz. Okla hedef arasındaki bağıntı neyse, Marksizm - Leninizmle Çin devrimi arasındaki bağıntı da odur. Buna rağmen bazı arkadaşlar, «bir hedef olmadan ok atıyorlar» rastgele atış yapıyorlar, işte böyle kimseler devrime zarar verebilirler.»

«Halkın Sesi» ve «Aydınlık» dergisi, esas hedef «iki süper devlettir» demekle **«bir hedef olmadan ok atma»** durumuna düşmüştür. Türkiye devrimcilerinin esas hedefi Amerikan emperyalizmi ve işbirlikçileridir. Ok bu hedefe yöneltilmelidir.

2 — İki süper devleti baş düşman ilân etmek yanlıştır. Çünkü bu slogan **«milli devrim»i gündeme getiren bir slogandır.** Oysa yarı - bağımlı, yarı-feodal şartlar içerisinde **kapitalizmin de bir hayli gelişmiş olduğu** ülkemizde devrimin **«demokratik yönü»** daha ağır basmaktadır.

3 — «İki süper devlete karşı çıkıyor» diye «Halkın Sesi» dergisi, bir revizyonisti bir başka revizyoniste karşı savunma durumuna düşmüş; reformizme alkış tutmuş ve hepsinden kötüsü de azılı bir devrimci düşmanı olan «Demokratik Partisi» elemanının görüşlerinden övgüyle sözederek, ona yığınların «sempati» duymasına sebep olmuştur. «Halkın Sesi» dergisinin 19'uncu sayısında yayınlanan şu haber ibret vericidir:

«Demokratik Parti grup başkan vekili Özer Ölçmen, 7 Ağustos tarihinde partisi adına bir demeç vermiş ve Yugoslavya ile Romanya'nın katılacağı bir Balkan Ortak Pazarı kurulmasını önermiştir. Dergimiz, (bu) işbirliği ve yardımlaşma önerisini desteklemektedir...»

4 — «Halkın Sesi» dergisi, somut şartların somut tahlilinden yola çıkmadığı ve olaylara tek yanlı baktığı için durmadan fikir değiştirmekte, bocalamakta, «bugün ak dediğine yarın kara» demekte; kararsız, tutarsız, zigzaglı bir yol izlemektedir. Bu yüzden de bol bol özeleştiri yapmaktadır. Hatalarını görüp bir devrimcinin özeleştiri yapması elbette kutlanacak bir davranıştır. Ne var ki, bu iş, sık sık, günübirliğine olmamak şartı ile!... Yoksa özeleştiri yapmanın «günah çıkarma» ile hiç bir farkı kalmaz. Meselâ «Halkın Sesi» dergisinin 25'inci sayısında yer alan şu cümlelere bir göz atalım:

«Biz düne kadar, DİSK'in başındaki Kemal Türkler kliğini bir burjuva sendikacı grubu olarak görüyor, fakat bunların sosyal emperyalist uşağı bir tutuma girmeyişlerini de olumlu bir nokta olarak kaydediyorduk...»

«İki süper devlete karşı çıkıyor» gerekçesiyle daha **DÜNE** kadar övgüler dizdiği, sözlerinden alıntılar yaptığı kişi **BİR GÜN** sonra «sosyal emperyalist» olunca, «Halkın Sesi» dergisi bu defa ağız değiştiriyor ve: «Meğer sen bizden değilmişsin, seni yanlış tanımışız, kusura bakma, senin bizim saflarda işin yok!?» diyerek günah çıkarıyor.

Bu politika, **«her ne olursan ol yine gel, bizim dergâhımız ümitsizler dergâhı değildir, yeter ki sen iki süper devlete karşı çık...»** anlayışının hazin bir sonucudur.

Yukarıdaki «özeleştiri örnekleri»ni daha da çoğaltabiliriz. Fakat buna ne sayfalarımız elverir, ne de gerek var.

SONUÇ :

«Halkın Sesi» ve «Aydınlık» dergisi, somut şartların somut tahlilinden hareket etmemektedir. Son aylardaki uygulamaları ile daha çok, **«kopyacı, aktarmacı, formülcü ve reçeteci»** bir tavır içerisine düşmüştür. Bizim şartlarımıza uysun uymasın, her şeyi olduğu gibi alma şeklindeki doğmatik tutum içerisindedir. Çin devriminin izlediği yolu aynen taklit etmeğe çalışmaktadır. Elbette «Paris Komünü»nden bu yana gerçekleşen bütün devrimlerden yararlanacak; tecrübeler, dersler çıkaracağız. Doğmatikliğe düşmemek şartı ile bu, bütün devrimcilerin görevi ve izlemesi gereken yoldur. **Bir kişinin Marksist - Leninist olması demek, o kişinin Marksizm - Leninizmin teori ve ilkelerini ülkesine yaratıcı bir şekilde uygulaması demektir.** Mao Zedung kendi ülkesinin sosyo-ekonomik yapısını ve çelişkilerini doğru bir şekilde tahlil edip, bilimsel sosyalizmi bu şartlara canlı bir şekilde uyguladığı için başarıya ulaşmış ve bu yolla da Marksizm - Leninizme katkılarda bulunmuş devrimci bir liderdir. Oysa Türkiye'nin bugünkü sosyo-ekonomik yapısı ne 1945'lerin, 49'ların Çin'ine, ne de 1917'lerin Rusya'sına benzer.

«MARKS, ENGELS, LENİN ve STALİN'İN TEORİSİ EVRENSEL OLARAK UYGULANABİLİR BİR TEORİDİR. BU TEORİYİ BİR DOĞMA OLARAK GÖRMEYİP, BİR EYLEM KILAVUZU OLARAK KABUL ETMELİYİZ.» (Mao Zedung)

İşte, yukarıya sıraladığımız eleştirilerden dolayı, «Halkın Sesi» ve «Aydınlık» dergilerini **uyarıyor; onları, siyasi çizgilerini yeniden gözden geçirmeğe çağırıyoruz.**

DİRENİŞ

Devrimci Bulgar Şairi

Nikola Vaptsarof

28 Aralık 1909 yılında Bansko kasabasında doğdu. Daha küçük yaşta edebiyata yöneldi. 1926'da babasının zoruyla Varna Denizcilik Okuluna yazıldı. 1932'de orayı bitirip doğduğu yere döndü. Sofya Üniversitesi edebiyat koluna devam etmek istediyse de oraya girmeyi başaramadı, bir kâğıt fabrikasında çalışmak zorunda kaldı. Böylece işçi sınıfıyla ilişkileri ve siyasal eylemleri başladı. Bundan sonra birçok işlere girip çıktı, bir değirmende teknisyenlik, bir demiryolu deposunda tesviyeci kalfalığı, lokomotif ateşçiliği yaptı. 1940'tan sonra da kendini bütünüyle siyasal hayata adadı. 1942'de Alman istilâcılarına karşı yıkıcı eylemlerinden dolayı polisçe tutuklandı. Arkadaşlarını ele vermesi için aylarca işkence altında tutuldu. Sonra mahkeme edilip ölüm cezasına çarptırıldı. 23 Temmuz 1942'de kurşuna dizildi. Ömrü boyunca işçilerle yanyana yaşayan Vaptsarof, onların hayat deneylerini paylaştı, onların iç dünyasına ayna tuttu, dünyaya onların gözleriyle baktı, onların sözleriyle seslenmeyi öğrendi, doğrudan doğruya onların adına konuştu. Şiirde halkının dilini kullandı, yığınlarla sarmaşdolaş olmanın en doğru yolu onca buydu. Onun tek amacı, düşünce ve duygularını en anlaşılır biçimde halka iletmekti. Bunu da başardı, hem de son şiirini kanıyle yazarak. Şiir kitabı: MOTORLARIN TÜRKÜSÜ (1940).

BU TOPRAK

Bu çiğnediğim toprak,
ilkbahar yeliyle uyanan bu toprak,
bağışlayın beni,
benim toprağım değil,
bir yabancı toprağı bu toprak!

Sabahleyin çıkarım erkenden yola,
dolar işçi gömlekleriyle fabrika yolu,
aynı şeyi düşünürüz hepimiz, duyarız aynı şeyi,
ama benim toprağım değil bu toprak,
bağışlayın beni!

İlkbahar gelince benim toprağımda,
ışınlar kamaştırır gözleri,
güneşin çağlayanları dolar taşar,
derinlerde toprağımın çarpar yüreği,

bir anda binbir çiçek gözünü açar benim
toprağımda.
Dağlar boy ölçüşür gökleriyle toprağımın,
cıcırır hıdırellez gününün türküsünü
çam ağaçları toprağımın fırtınasında.
Alabildiğine mavi ve engin
Ohrid üzerinde gökyüzü
ta Ege'nin kıyılarına dek.

Ne zaman hatırlasam ben toprağımı
o saat kanla dolar
acıdan eriyen bu yürek.

Toprağım benim,
baştan başa isyan,
baştan başa kan,
canım toprak!

(Çev.: A. Kadir - Asım Tanış)

KADININ TÜRKÜSÜ

Yuvamızda tuzak kurdu
yalnızlık, sıkıntı, keder.
Sevgilim, savaş bitti,
gelmez senden bir haber.

Yalvardım yakardım sana,
neden dinlemedin beni?
Gittin sen, odamız
sessizliğe gömüldü.

Yüreğimi duydum yalnız,
çatladı çatlayacak yüreğim.
Uzattım durdum boşluğa ellerimi,
seni yeniden bulmak istedim.

Kıskancım, Fernandez,
«özgürlük» sözcüğüne bile sırtım dönük.
Ne oldu, nasıl oldu, bilemem,
kapıldın gittin bi kez.

Sensin belki de haklı olan,
sensin belki de, sevgilim,
ama ben düştüm güçten kuvvetten,
kalmadı tutunacak tek bir dalım.

Yuvamızda tuzak kurdu
yalnızlık, sıkıntı, keder.
Artık dönmeyeceksin, sevgilim,
kapandı bütün kapılar.

(Çev.: A. Kadir - Asım Tanış)

BİR FABRİKA KURACAĞIZ

Bir fabrika kuracağız,
duvarları beton, sağlam,
kocaman bir fabrika!
Kadın erkek,
tüm halk,
kuracağız fabrikasını
hayatın!

Ölür çocuklarımız
zehirli, pis kokular içinde,
yoksul gecekondularda,
güneş yüzü görmeden!
Dünya bir hapisane!
Kadın erkek,
tüm halk,
kuracağız fabrikasını
hayatın,
direne direne!

Ölür çocuklarımız
soluk kesen, pis kokular içinde,
güneşe susamış gözleri açık gider
çocuklarımız.
Ya biz ne yaparız?
Umursamaz,
boyun eğer,
susarız.
Susarız utanmadan!

Şu ördüğümüz şebekelerde
kanımızdır akan ağır ağır,
bizim kanımız,

iletici damarlardan,
kanımızdır can veren hayata,
hayatı yoluna koyan.

Oysa siler süpürür bizi hayat,
sürükler alır götürür bizi.
Bizse isteksiz bakarız ona,
bakarız ona aval aval.

Biz kazıdık kayaları tırnaklarımızla,
granitler içinde tünelleri biz açtık,
biz kuşattık demiryollarıyle yeryüzünü,
biz bulup çıkardık toprağın bağrında ne varsa!

Antenler örer telleriyle gökyüzünü,
gökdelenler saplanır kalır sislerin içine,
daha da yukarlarda, daha da, uzayda,
çelik kargalar bağırır durur!

Açık konuşalım, arkadaşlar:
Benim uygarlığa bir sözüm yok!
İyice koyalım kafamıza şunu:
Uygarlık değil bizi canımızdan bezdiren,
amacımız hiç de onu yıkmak değil.

Bir fabrika kuracağız,
duvarları beton, sağlam,
kocaman bir fabrika!
Kadın erkek,
tüm halk,
kuracağız fabrikasını
hayatın,
çocuklarımız için!

(Çev.: A. Kadir - Ali Meriçboyu)

SAVAŞ ALABİLDİĞİNE KIYASIYA (x)

Amansızdır savaş, alabildiğine kıyasıya,
hani ne derler, destanlara yaraşır.
Ben düşerim. Gelir bir başkası. Hepsi bu.
Bu yolda kişinin ne önemi var!

Yersin kurşunu. Sonra solucanlar, kurtlar.
Çok basit birşey bu ve akla uygun.
Hep senin yanında olacağız ama
ey halkım,
o gün,
o fırtınada.
Ne yapalım, seni sevmişiz bi kere.

(Çev.: A. Kadir - Ali Meriçboyu)

VEDA ŞİİRİ (x)

Ara sıra uykunda geleceğim sana,
beklenmedik uzak bir ziyaretçi gibi.
Dışarda bırakma beni sakın,
beni sokakta bırakma,
sakın sürgüleme üstüme kapıları.

Usulcacık gireceğim içeri,
oturacağım ses çıkarmadan,
gözlerimi sana dikeceğim zifiri karanlıkta,
bakacağım doya doya yüzüne senin,
sonra çekip gideceğim, bir öpücük kondurup.

(Çev.: A. Kadir - Ali Meriçboyu)

(*) Nikola Vaptsarof bu iki kısa şiiri, kurşuna dizilmeden önce hücresinde yazdı. Şair bu şiirleri, faşist cellâtlar kendisini ölüme götürürlerken arkadaşlarına ulaştırmayı başardı.

Faşizm, İspanya'da ve Bütün Dünyada, bir gün Mutlâka Yıkılacaktır!

"Öldüğümde şafak vaktinde yarın
Gelip ağlamayın başında mezarımın
Olmayacağım altında toprağın
Özgürlük rüzgârıyım ben
Eseceğim üstünde İspanya'nın„

JUAN PARADES MANOTAS

Beş İspanyol devrimcisi faşist cellâtlar tarafından idam edildiler.

Onlar, «ülkemizden yoksulluk kalksın, yaban ellerine çalışmaya giden 1 milyon İspanyol yurtlarına dönsün, zındanlar boşalsın, işkenceler son bulsun» dedikleri için katledildiler.

Onlar; bugün İspanya'da elektrik sanayinin yüzde 47'sini, kâğıt üretiminin yüzde 42'sini, çimento sanayinin yüzde 72'sini ve kimya, elektromekanik sanayinin tamamını denetimi altında bulunduran emperyalizme karşı çıktıkları için katledildiler.

Onlar, ülkelerinin bağımsızlığa ve özgürlüğe kavuşması uğruna mücadele verdikleri için katledildiler.

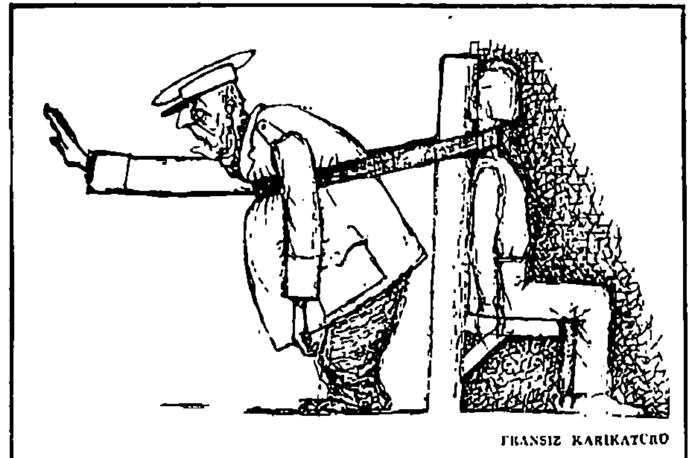
İspanya ve bütün dünya bu katliamı lânetliyor. Birçok ülkede gösteriler, mitingler, toplantılar düzenleniyor, bildiriler dağıtılıyor.

İspanya ve bütün dünya kaynıyor!. Yiğit İspanyol halkı faşizme başkaldırıyor, zincirlerinden kurtulmak istiyor. Faşist Franko rejimi ise yığınların bu bağımsızlık ve demokrasi mücadelesini kanla, zulümle boğmaya çalışıyor. Mapusaneler siyasi mahkûmlarla doldurulmuş.

Bütün bu saldırılar, çırpınışlar yıkılmak üzere olan bir rejimin son saldırıları, son çırpınışlarıdır. İspanya'da ve bütün dünyada faşizmi yokolmaktan hiç bir güç kurtaramayacaktır.

Bir zamanlar Hitler ve Mussolini faşistleri de halklara vahşice saldırmışlardı. Fakat yıkılıp, tarihin çöp sepetine atıldılar. Bir gün mutlaka cellât Franko rejimi de yıkılacak ve tarihin çöp sepetine atılacaktır. Çünkü Dimitrof'un da belirttiği gibi:

«TARİHÎ GELİŞİMİN GİDİŞİNİ TERSİNE DÖNDÜRECEK YERYÜZÜNDE HİÇ BİR GÜÇ YOKTUR VE OLAMAZ DA. YARINLAR, ÇÖKMEKTE OLAN VE CAN ÇEKİŞEN KAPİTALİZMİN VE ONUN PİS KENEFİ FAŞİZMİN DEĞİL, BÜTÜN EMEKÇİ HALKIN, BÜTÜN İLERİCİ İNSANLIĞIN OLACAKTIR...»

FRANSIZ KARİKATÜRÜ

İSPANYA'DA DİRENİŞ

Ne «İspanyol Meyhanesi,»
Ne İspanya bahçeleri
Ne de Granada'lı aşığın seranadı
İspanya'yı anlatır bize.

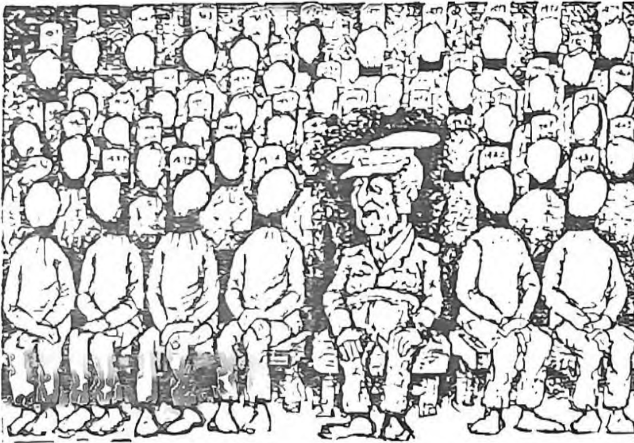
İspanya denilince,
Bir Hitler sevdalısı
General bozuntusu Franko,
Bir de
Ölümün üstüne üstüne üstüne
Yürüyen insanlar
Gelir aklımıza.

Ne kara saç,
Ne elâ göz,
Ne de «Endülüs'te Raks!»
İspanya'yı anlatır bize.

İspanya denilince,
Düşünceye vurulan zincir,
Halkının özgürlüğü uğruna
Mengenede can veren yurtseverler
Gelir aklımıza.

Bizim İspanya'mız;
Gücünü halktan alan,
Dalga dalga büyüyüp
Alev alev kaynayan
Faşistlere başkaldıran
Bir dünyanın İspanya'sıdır...

REYHAN ŞUBEN

FRANCO FAŞİZMİ (Fransız karikatürü)

Yılmaz Güney İdamları Protesto Etti

Aktör Yılmaz Güney de halen tutuklu bulunduğu cezaevinden idamları ve Franko yönetimini protesto etmiş ve şunları söylemiştir:

«Ulusal bağımsızlık savaşlarının yükseldiği, toplumsal devrimlerin ard arda patlak verdiği günümüzde, dünyanın neresinde olursa olsun, ezilen ulusların bağımsızlık mücadelelerinin demokratik muhtevası, proletaryanın devrimci mücadelesinin bir parçasıdır. Çünkü ulusların kendi kaderlerinin tayin hakkı tanınmadan, uluslararası sosyalist devrimin gerçekleştirilmesi mümkün değildir.

İspanya'da kahpece öldürülen yiğit BASK Ulusal Kurtuluş savaşçılarını kalbimize gömüyoruz. Onlar ezilen ulusların kalplerinde kurtuluş bilincini geliştirerek ve çoğalarak yaşayacaklardır.

Ve inanıyoruz ki, halkların ve ulusların kurtuluş mücadelesi idamlarla, kurşuna dizmelerle durdurulamayacaktır.»

Gelenekçilik - Gerçekçilik - Gelecekçilik

HAŞMET ZEYBEK

GELENEKÇİLİK — Geçmişin ileri geleneklerine dayanmayan, gerçekçi sanat düşünülemez. Gerçekçi sanat yepyeni öz - biçim - ürün getirmek zorundadır. Bu da ancak devrimci kültürün ileri geleneklerle kaynaşmasıyla olur. Biz buna dondurulmuş kaynakların canlandırılması diyoruz. Halkımızın eylemci yaşamına, geçmişin ve bugünün kahramanları bugün ve yarın gelecekte ışık tutacaktır. Bizim kavrayışımızda baş kahraman halktır. Bu anlayışa geniş halk yığınlarının özlemi, devrimci dünya görüşü damgasını vurur. Bu görüş; düşüncenin bilinçli, tutarlı bir biçimde yaşama uygulanmasıdır; özümlenmesidir.

Eski olanın, gerici-tutucu-uyutucu yönlerini eleştirerek, ileri yönlerini geliştirerek, devrimci düşünceyi canlandırabiliriz. Çünkü hiç bir düşünce gökten zembille inmeyecektir, kendi toprağında yeşerecektir. Beceriye göre gelişip, serpilecektir. Bu gelişmenin özü, kitlelerin ulusal ve toplumsal kuruluşunun savaşımı yansıtacaktır. Bu ilke bizim yaratıcı güç kaynağımızdır. Esin perimizdir. Rehberimizdir. Bu ilke halkçı, ulusal karakterli, yenilikçi ve bu türden gelenekçilik özelliklerine sıkı sıkıya bağlıdır. Geçmişin kültüründe güzel olan, yararlı olan, kitlelerin düşünce ve davranışına yakın olan ne varsa koruyup, değerlendirip, geliştirmeliyiz.

(Geleneksel Türk tiyatrosunun ileri öğelerine göz atalım:

Seyirlik - Orta Oyunu - Karagöz-Meddah Hokkabaz - Kukla vb. bugün bize nasıl ışık tutabilir. Çağdaş tiyatroya nasıl katkıda bulunabilir. Bunların ileri yöntemleri alınmadan ulusal tiyatro nasıl gelişebilir.

Seyirlikler: Kişinin yaratıcı, katılıcı, canlı, uyanık bulunmasını isteyen elbirliği ile gönül birliği ile eğlenmedir. Her insanda var olan ilkel oyunculuk güdüsüdür. Vazgeçilmez eğlenme dürtüsüdür. Seyirliklerde oyuncu, seyirci ayırımı yoktur. İsteyen istediği zaman oyuncu istediği zaman seyircidir. Olaylar aynı anda ve tek mekanda gelişmez. Birçok yerde birden gelişebilir. İyi türkü söyleyenle güzel dans eden birbirini bütünler, gösterinin hiç bir bölümü paralı (profesyonel) değildir. Halk kültürünün, yaratıcılığının tümü yansımaktadır. Ölümden, ezgiden, büyüden, şölenden, şenliklerden damıtılıp gelen; gelişen geleneklerdir. Yenilemeyen yönleri ölmüştür.

İşte şenliklerdeki birlikte eğlenme coşkusu yöreyi, töreyi, ileri gelenekleri yansıtan yönleri bugün yaşayanlarıdır. Biz eğlence yönünden giderek bir düğünü ele alalım: Bir hafta önce bayrağın dikilmesi, köye ve çevreye verilen ilk somut işarettir. Herkes eğlenceye hazır olsun, işini ona göre ayarlasın. Uzaktakilere ise okuntular gönderilir. İlk günü davulun vurması artık eğlenceye açık çağrıdır, eşe - dosta duyurudur. Artık bütün çevre dekor, herkesin düğünlüğü kostümdür. Eğlence yeri yörenin tümüdür. Oyuncu, yeteneğine göre herkestir. (İran'ın 2500. kuruluş şenliklerinde küskün bir halka karşı dağları boyayan burjuva dahisi! Peter Stand, böyle ileri geleneği olan halka karşı neyi ispatlıyordu. Bu gelişemeyen, çürüyen burjuva tantanasını koyuyor ortaya.)

Orta Oyunu: Belirli tipleri ile hergün kendisini yenilemesi, canlılığı, dekor - kostümde en aza indirgenmesi ile dikkatimizi çekmelidir.

Karagöz: En baskın yönü politik ve hiciv tiyatrosunun kökleridir. Bir halkın yaşamının yansımasıdır.

Meddah: Kişisel hüner ve maharet gösterisidir. Bir kişinin günlerce anlatacak eğlendirecek, bıktırmayacak kadar yetenekli olabilmesi düşünülmeye değer.

Hokkabaz - Canbaz - Kukla vb. için söyleyeceklerimiz de kısaca bunların içindedir. Bizi en fazla heyecanlandıran bu oyunlardaki göstermeceliktir. Göstermece oyun biçimidir. Yanıltmasız, yanılmaya karşı oyunsal oyundur. Bütününde geçerli olan yan. Alay etmek, kınamak, yermek vb. Oyun gerçeğini bile bile bozmak. Oyun kurallarını kırmak. Bu bize gerçeğe hakim olmanın (yabancılaşmanın) en güzel örneklerindendir. Oyunlar somut yaşamın somut çözümlemesidir. İnce ince ruh çözümlemelerine girmez çünkü kişisellikten çok toplumsaldır. Sıkıntılarla, yıkıntılarla, bunalımlarla uğraşmaz. Dil sadece bir anlaşma aracıdır. Kendi başına bir bütünlük kazanamaz. İçtendir, yalansızdır. Yerli tavrı, yerli rengi zenginleştirir. Yepyeni bir anlatıma

gider. Gerçeğin yanılmasını kırar, eylemin akışını kesikliklere uğratır. Olaylar dizisini bölümlere ayırır. Her bölüm kendi içinde bir bütündür.

Onun için tek bir düzene sokulamaz, dolayısıyla tek bir yönde gelişemez. Olayları oyunun önünde toplayan kurgu tekniğine dayanır. Devamlı, sıçramalı eğriler halinde seyreder. Çünkü, seyircinin oluşumun içine girmesiyle helezonlar artar. Akılcılığı sürekli ayakta tutar. Bu da seyirciyi gözlemci ve izlemcilikten çıkarıp, eylemci duruma sokar. Toplumsal eleştiriye yönelir, birtakım kararlar verdirtir. Sürekli bir seçme karşısında bırakır. Delillerle, cinaslarla, kinayelerle tezini saptar; duyguları ileri götürerek yaşama deneyleri kazandırır. Olayları incelettirir, insanın gelişmesini ve değişmesini örneklerle, yorumlarla, durumlarla, beğeni ve anlatımlarla veren, değişim olanaklarına açık yapıttır. Bu esnek oynak, değişken parçalar, öğeler değişebilir; yer değitirebilir. Bu da gösteriye sonsuz olanaklar sağlar. Seyirci bu kendisine sunulan çok yönlülük içinde seçimini yapabilir. Adeta bir ikinci yaratıcıdır. Oyuncunun bulgularına bırakılan geniş geleneksel sürdürmenin eğlencenin şaklabanlıkların seyirci ile birleşmesi kişileri kalıplaşmaktan kurtarır. Seyircinin bütün merakı 'son' üzerine değil, sunulan yaşamın değişmesi üzerinedir.

Bu saydıklarımız kitle oyunlarının en güzel, en çağdaş örnekleridir. En yararlı oyun yöntemleridir. Seyretme - oynama - eğlenme gereksinmesinin bütünleştiği seyirlikler çağdaş gösterinin tohumlarını taşımaktadırlar.

Sonuç — Gerek Islahat, gerek Meşrutiyet, gerek Cumhuriyet gerek demokrasi, gerek reform, gerek devrim adına yapılan aktarmalar halkımızın yaratıcı gücünün ürünü olan bu ileri geleneklerini yok edememiştir.

Geleneğe karşı nihilist tavır ne kadar yanlışsa, geçmişin mekanik olarak kopya edilmesi de o kadar yanlıştır. Fetişist yaklaşım yaratıcı - gelenekçi yönteme aykırıdır. Bir hastalıklı tavır da sanatta yenilik getirenlerin yalnızca kendileri olduklarını söyleyen modernistlerdir. Dünya sanatının yüzyıllardır yaratmış olduğu özellikleri yadsır.

Nihilist tavrın toplumsal yansımaları:

— Geçmiş, gelecek beni ilgilendirmiyor...

— Elimle tutmadığım, gözümle görmediğim şeye inanmam...

— Hiç bir şeye inanmıyorum, hiç bir şey beni ilgilendirmiyor...

— Nasıl olsa öleceğim, ben yaşamama bakarım...

— Hiç bir gurup doğru çizgi izlemiyor.

— Her şey proletarya içinde, proletaryadan, proleterya tarafından yapılır.

— Proleterya yepyeni modern bir sınıftır, sanatı da her etkiden uzak, yepyeni olacaktır.

— Proleterya sanatını proleterler yapar.

— Ben zaten sanata inanmıyorum.

— Sanat rezil bir uğraştır.

— Sanatçılar yoz, bireyci, aşşağılık yaratıklardır...

Daha istediğimiz kadar bu keskin ağızları uzatabiliriz. Bu konserve beyinler, sınıf diye diye sanatın da sınıfsal bir karakter taşıdığını göremezler. Sınıfların oluşumu ve sınıf mücadelesinin gelişimi ile geçmişin kültürünün de sınıflara bölündüğünü kavrayamazlar. Kavrayamadıklarını da, kendilerine toz kondurmadan acele reddederler. Başkalarını suçlayarak kendilerini aklarlar, rahatlarlar. Bu tavır, kurulu düzenin değirmenine su taşımaktan başka işe yaramaz.

Mekanik tavrın toplumsal yansıması:

— Nerde eski ince ustalıklar...

— Ben sanatın sanat olduğu dönemin sanatçısıyım...

— Sanattan anlayan kalmadı. Onun için sanat öldü. Son ustasıyla gömüldü...

— Eski yapıtlar olağanüstü güzellikte... şimdikiler ruhsuz, kaba...

Fetişist yaklaşım yaratıcılığın yerine kopya etmeyi, olduğu gibi korumayı, taklitçiliği önerir. Yaratıcı-gelenekçiliğe aykırıdır. Değişimi ve gelişimi göremez bunu da egemen kültür boğar:

— O zamanın sanatçıları dehâ... Şimdikiler eskiyi kopya edenler... «O zaman»dan kastedilen burjuvazinin devrimci, yaratıcı dönemi. (Rönesans - Mikelancelo, Rafello vb.) Yenilik, doğurganlık sanatta da yansıyor. Emperyalist dönemin sanatçıları da (Picasso, Ionesco, Kafka..vb.) elbette bunu sanatta yansıtacak. Emperyalist devletler Doğu halklarının zenginliklerini yağmaladıkları dönemde bunun kültürel yağmacılık payını da, hırsız sanatçılarının eserlerinde görüyoruz: Uzak doğu Endonezya sanatı banker Gaugin ve diğer empresyonist sanatçılar tarafından, Afrika ve Güney Amerika yerli sanatları modern (çapulcu) sanatçılar (Picasso..vb.) tarafından yağmalanmıştır. Sanatın sınıfsal karakterinin yönünü, hatta gelişmesini bile sanatta izleyebiliyoruz. Kapitalist toplumda sanat da değil mi ki bir metadır, sömürülen bu ülke halklarının kültürü emperyalizmin tacirleri tarafından yağmalanıp merkeze taşınmış ve burada kotarılarak dünya pazarlarına sürülmüştür. Emperyalist kültür olarak sürülmektedir.

Modernist tavrın toplumsal yansıması:

— Benim yaptığımın ne geçmişle ne de gelecekle bağı var. O kendi başına yepyeni bir yapıt.

— Böyle bir yapıt daha dünyada yazılmadı...

— Yepyeni birşey yaratacağım, her şeyiyle benim olacak.

— Ben, ben ben...

Eğer sanatçı ileri geleneklerle bağlarını koparırsa anlamsız, amaçsız ürünler üzerinde boş deneyler yapmaktan başka birşey kazanamaz. Egemen sınıflar, bu sahte yenilikçilerin reklamını tantanayla yaparlar. Gerici düşüncelerinin zehrini gizleyebilmek için bir araç olarak kullanırlar. Halkın bu sanat fukaralarının yaygarası ile kaldırılmasına göz yumulamaz. Doğrularla eğriler

iç içe olduğundan; eğriler bilinmeden doğrular kavranamaz.

Uvriyerizm (dar işçicilik), Popülizm (halkçılık), kariyerizm (mevki düşkünlüğü), bireycilik, teşhircilik, şekilcilik, dogmatiklik, şematiklik, lumpenlik, asketlik (olanaklarını kullanmamak, kendi kendine eziyet etme. Bağlarını koparmak diye sınıflar üstü görme kendi kendisini. Sınıflar üstü devrim meleği görünme.)

Egemen sınıflar her çelişkiden, her ilişkiden yararlanarak kitlelerin kavgasını saptırmaya, yozlaştırmaya çalışırlar. Onun için durmadan yeni akım, adı altında birtakım sapıklıklar ortaya sürerler. Onun için sanatçı, geleneğe sağlamca dayanarak, değiştirici gerçekçiliği kavrayarak geçmişin ve geleceğin olumlu kahramanlarını yaratmalıdır.

Geçmişte ileri, olumlu yönde geliştirilmiş halk kahramanları, geleceğin kahramanlarının tohumlarını içinde taşımaktadır. İşte, sanatta bu iki damar birbirine sıkıca bağlandığında, nabzında halkın nabzı vurur. İçeriği zenginleşir, kitleler bu yapıtları bağırlarına basar.

GERÇEKÇİLİK: Gerçekçi sanatın başarısı, devrimci sanatçıların çalışmalarındaki belirgin sınıf karakterindedir; düşünce temelinde, derinlemesine, etraflıca, canlıca, doğruca kavrayıp yorumlamasındadır. Sanatın bu niteliğini yadsıyan görüş; yalancı, talancı, yağmacı, sahte bir görüştür. Amacı işçi sınıfını örgütsüz, silahsız bırakmak, saptırmaktır.

Oysa gerçekçi sanat yaşamı izlemek ve gözlemek zorundadır. Güreşin, dövüşün içinde gelişir. Yaşam, devrimci gerçekçilik yönteminin gücünü, canlılığını doğurganlığını her olayda kanıtlıyor.

Yaşamdan güçlükle koparılmış, seyirciye yaşantı kırıntıları sunan, eşyanın yalnızca bir yüzünü canlandırmaya çalışan, eksik, yüzeysel, kesintili gerçek, değiştirici gerçek olamaz.

Doğalcılığın incelediği, çevre ile ilgili öznel davranışlar, özünde temel duygudaşlık yokluğundan ileri gelir. Doğalcılık, törelerin arkasına gizlenen, töreleri doğuran rejimi göremez. Çöken sınıfların sinir bozukluğu, umutsuzluğu, bunaltıcı gizemciliği, saçmacılığı, akıl dışıcılığı ve türlü sapıklıkları tezgâhlanmaktadır.

Sanat şaheserleri ne kadar güç anlaşılırsa o kadar büyük, sanatçı ne kadar zor çözülebilirse o kadar dahidir. Bu sosyal şizofrenler bir köşesinden kavradıkları yaşama ait bilgiyi bir üstünlük, bir baskı aracı olarak kullanırlar. Bir dönem sonra insanlığın hazinesi ellerinde kırbaç haline gelir. Gerçek olmayan sanatları, bireyci hayal gücüyle uydurulmuş, gerçekten uzak bencil dünyadan yola çıkar. Biçim üzerine titrer, alabildiğine kaygılara kapılır. Özünde yaşamdan, doğrudan, gerçekten oldukça korktuğundan, tiksindiğinden içine kapanıktır. Sonuç, verimsiz soyutlamalar karmaşası içinde yiter gider. Çıkmazlara, açmazlara saplanır. Herkesin anlayacağı dille etinden et kessen konuşmaz. Karanlık, yapmacık, anlaşılmaz şifreler kullanır. Kişi oğlunun geleceğini belirleyecek, gerçek - onurlu kavgaya atılmaya korkar. Yükselen sınıf (biz özünde eylem olduğu için, yükselen ve çöken sınıf tanımını kullanacağız. Bir sınıfın çökmesi, bir sınıfın yükselmesidir. Emekçi sınıfların köklü değişimi gerçekleştirmesidir. Eski ile yeni kavgası gerçek anlamda sınıf kavgasıdır.) geliştikçe kültür - sanatı da gelişecektir. Oyunları, romanları, hikayeleri, şiirleri vb. ürünleri olacaktır. Onların dilekleri, özlemleri, umutları, acıları dile gelecektir. Bu sınıf, durumunun bilincine vardıkça, gücünü kavradıkça, öfke duyacak, kini artacak, duygularını dirençle belirtecektir. İşçinin yapabileceği ve yapması gereken şeyi gösterecektir. Durumundan duyduğu hoşnutsuzluk, bütün ülkelerin halklarına açılan özgürlük, geleceğe inancını büyütecektir. Besleyecektir. Geliştirecektir. Gelecek kuşkusuz yükselen sınıflarındır.

Doğasal - gerçekten giderek kanıtlayalım:

Doğa üzerindeki bütün canlılar, canlılıklarını koruyabilmek için sürekli devinim içindedirler. Doğal olarak kabuk değiştirirler. Kendilerini yenilerler. Baharın uyanması, filiz sürmesi, çiçek açması, meyve vermesi, yaprak dökmesi hep doğanın yenilenme gereksinmesidir. Hayvanların tüylerini, yılanın gömleğini değiştirmesi, insanın ak saçtan yok saça kalması doğasal devinimin canlı örnekleridir.

Gelelim toplumun, toplum içinde sınıfların, sınıflar içinde bireylerin gelişmesinin ve değişmesinin gereğine:

Toplumsal gerçekten alırsak; Kişi her gün her saniye doğayı, çevresini değiştirme durumunda, faaliyetindedir. Ekmeği, yemeği yiyerek; gömleği giyerek, odunu kömürü yakarak ve ÜRETİMİYLE çoğalarak ve çoğaltarak ve ÜRETEREK hergün eşyanın tabiatını değiştirir, yaratır. Yaşama tarzını düzeltmeyi, düzenlemeyi düşünür çabalar. Bu çabalar bilgiyle, kararlılıkla mücadeleye dönüştüğü zaman, siyasî bilinci ona eski yönetimi, kendine karşı olanı yıkıp devirmeyi ve tabiatını değiştirmeyi de öğretir. Ancak, bunu yapabilecek güçlü sınıf, tek devrimci sınıf -çıkarları gereği uzlaşmayan ve onu devirmeye karar veren- proleteryadır. Kaybedecek, kaptıracak birşeyi yoktur ama kazanacakları çoktur. İnsanın her doğan yeni günle yeni düşüncelere açıldığını; ekmeğe, kitaba, işe kavuştuğunu; yaşamı bütün gücüyle kavradığını bir yol düşünün.. Yaşamak ne güzel ne doyulmaz olur.

Eskimiş, erimiş, çürümüş, kirlenmiş bir gömlek gibi eski düşüncelerini attığını ve de bayramlık elbiseleri giyer gibi yeni düşünceler, yeni bilgiler edindiğini, gelip geçtiği yerlere yeni bir dünya görüşü ile baktığını düşünelim. Yaşam ne büyük anlam taşıyacaktır.

İnsanın insana en büyük hakareti her görüşmeye, her konuşmaya aynı içerik ile gelme tutuculuğu - umursamazlığı - adam saymazlığı değil midir?

Yenilenmemek, değişmemek, ge-

lişmemek önce insanın çevresini yer bitirir. Sonra da akrep gibi kendi iğnesini kendine batırır. Yaşamları tekdüze, çekilmez, sıkıcı, boğucu, bunaltıcı olur. Üretimden, yaşamdan, toplumsal devinimden kopukluğun doğal sonucudur. Çürümeye yüz tutmanın başlangıcıdır. Çöken sınıfların canhıraş çığlıklarına katılır. Kendi kendini yıldırır, tatsızlaştırır. İlk iş olarak boşaltım supaplarına başvurur.

— Boşver, bir sigara yak. Düşündüğün şeye bak...

— Ne olursa olsun insan hayatını yaşamalı...

— Bu gece de bir efkâr dağıtalım.

— Dün gene zurnaya döndük...

— İyi eğlendik...

— Dün gene felekten bir gün çaldık...

Geçmişte de bugünde de bu felsefeyi yayanlar, hakim sınıfların sözcüleri değil midir ki bunları topluma saçanlardır. Bir Osmanlı döneminde içkinin güzelliği, hayallere daldırışı, övgüsü... «İç bade güzel sev var ise aklın şuurun, dünya var imiş, ya da yoğ imiş ne umurun» Saraylarda, konaklarda hep güzelliklerden (!) söz eden, hayatı toz pembe gören bu afyonlular aynı zamanda afyon satıcısıdırlar.

O gerici yapı bugünküleri «kendilerine karşı savaşmadan» bağrından yaratarak büyütmüştür. Dolayısıyla bütün gerici yanlarını benimsemiş, kurumlarını kabullenmiş ve önceden denenmiş baskı araçlarını da ustalıkla kullanmışlardır. (Bürokrasi, din, ordu gücü, devletin kutsallığı, dokunulmazlığı, mezhep çatışması.. vb.)

Emperyalist kapitalizm küçük üreticiyi hızla mülksüzleştirirken, onu yeni bir sınıf şekillenmesine sokarken, eski düşüncelerinden yararlanır. Etki alanını onda sınıf bilinci uyanmasına karşı kullanıp bombardıman eder, ezer. (Velinimet, ekmek kapısı, ekmek vereni tepmek olmaz, baş kaldırılmaz..) Toprak ağalığından, tefeci-tüccarlıktan, yöneticilikten gelen büyük sermayedarlar bu feodal yanları, dini ve geleneksel yönleri kendi çıkarları doğrultusunda şekillendirir kullanırlar.

— Bey beydir, uşak uşaktır...

— Dün ağa kapısındaydın bugün patron kapısında...

— Biz sizin velinimetiniz.. karnınızı doyuran, sizi düşünen... Nasıl oluyor da grev, direniş...

— İtin önünden sopayı eksik etmeyeceksin.

Sanatçının karakteristiği; mensup olduğu, tercih ettiği sınıfın «canlı kitle haberleşme aracı»dırlar. «Yayın aracıdırlar». Burjuvazinin düşüncesini yayarken saçtıkları zehir-mikrop kendilerine de bulaşmış ve onları da yiyip bitirmiştir. Çünkü burjuvazi bu mikrop yayıcıları hazırlarken onları da sanatçılığa hazırlar: İyi bir sanatçı iyi içmeli, iyi yaşamalı, topluma yukarıdan bakmalıdır. (Çünkü o diğerlerinden farklıdır, dehadır), iyi konuşmalı, iyi düzüşmelidir. Gerçeği inkârcılar, bohemler, melankolikler böyle yaratılır. Böylece namuslu, dürüst yanlar yumuşatılır, sivriler yumuşaklaşır, giderek cıvıklaşır. Önüne sunulanla geçmişteki namuslu yanlar çatışır. Küçük-burjuva yapısı bu yükü kaldıramaz, yüreği bu dövüşü sürdüremez. Uyuşmak, unutmak... İçki de en iyi ilâç olur ona, kaçar ve ona sığınır. Çürümüş düzene umutsuzca sarılır. Kendine sarılan vantuzları göremez, görmek istemez. Korkar. Çünkü bir kez görünce artık görmemezlik edemezsin. Artık kuşku tedirginlik, rahatsızlık başlar. Bunu gidermeğe yürek ister, bilek ister. Küçük-burjuva gönül hep kaygılardan azade, rahat olsun ister. Rahatsızlığı, hoşnut olmadığı yönleri hemencecik bertaraf etmeği düşünür. Kısa yoldan halletmek ister. Öyle uzun, kararlı, inatçı ve çetin bir kavgaya tahammülü yoktur. Güçlünün yanında kaypaklığı, kısa yolda tükenmesi en önemlisi burjuvaziyle uzlaşması bundandır.

Rahatsızlığı, haksızlığı, çürümüşlüğü görür, yakınır, sızlanır. Öfkesi ayran kabarması gibi, sabun köpüğüdür. Görmemek için gözünü kapar:

— Bana ne, ben düzeltemem ya bütün bunları...

bunlara sığınır. Burjuvazi bu uzlaşan yönünü iyi değerlendirir. Dar kafalıları daha çok sersemletmek, daha karışık ve içinden çıkılmaz gibi çürük ipi çevrelerine dolar da dolar.

— Yarabbi şükür. Sürünsek bile yaşayıp gidiyoruz...

Bir sürüngen gibi burjuvazinin koltuğu altında, çizmesi altında yaşamayı yaşamak sayar. İnsanca onuru, böylesine yaşamaktansa ölmenin daha güzel, daha onurlu olduğunu bilemez, kavrayamaz.

— Ben de biliyorum gerçekleri ama düzeltmek zor, hatta imkânsız..

— Her şeyin aşırısı iyi değil.

— Etrafın nasılsa sen de ona uyacaksın...

— Biraz da kendini düşüneceksin.

— Herkesin bir gözü körse sen de bir gözünü yumacaksın.. görmeyecek, duymayacaksın.. baş kaldırana uymayacaksın...

— İdare et gitsin.

— Bana dokunmayan yılan bin yıl yaşasın.

Uzlaşmacı, boyun eğen-bel kıran yanı. Rüşvet alır, haksızlığa göz yumar, küfürü sineye çeker. Yanıbaşında adam öldürülür, iyi ki ben değildim diye şükreder.

Emperyalist kültür hemen hayata bakış gözlüğü sunar. Kısa yoldan rahatlama, küçük şeylerden mutluluk, gününü gün etme... Hasırı yansa gövünmemek... Burjuvazi bastırır bastırır.. küçük-dar kafalar gitgide daha hastalıklı, çarpık çurpuk kendine bağlı hale getirmek için ne mümkünse kullanır.

— Boşvermişim dünyaya sen de boşver dünyaya...

— Ağlama arkadaş başka bulursun.

— Yaşamaya bak, yaşamaya bak..

— Bir dost bulamadım gün akşam oldu..

Övgü büyüklüğe, sanatçılığa değil; bitmişliğe tükenmişliğe, tembelliğedir. Arkasından da yaşamına özendirmeye, ardından gelenleri bu

yola itmeye çalışırlar. Çöken sınıflar önce iğdiş etmiş, kısırlaştırmış, özbenliğini ölmezden önce öldürmüştür. Son yolculukta da armağanları şunlardır:

— En verimli çağında öldü..

— En güzel eserini veremeden gitti.,

— Toplum onu anlayamadı. Kahrından içti içti de öldü.

— Topluma küs gitti.

Bu burjuvaziye hizmet eden içi boşalmış hastalıklı sanatçılar, zehirlene zehirleye, çöken sınıfın tükenmişliği benliklerine yayıldıkça artık efendilerine yeterince hizmet edemezler. Kâr getirmeyen, ayyaş tembel inekler yaratıcılık adına pinekledikçe kıçlarına tekme atılır, unutuluverilirler. Adları da anlaşılmadıya çıkar. Burjuvazi genç, heyecanlı savunucularını yaratır; pazara sürer. Hele bugün bu hızlı meta değişimini daha iyi görüyor, yaşıyoruz.

Her sanatçı içinde yaşadığı toplumun ve toplumun içindeki yükselen ve çöken sınıflardan birinin doğal üyesidir. Seçimi, bilincine göredir. Yapıtlarını yarattığı, içinde yaşadığı toplumun sorunlarına, sınıfların dövüşüne seyirci kalamaz. Zorunlu olarak birinin safındadır. En çok taraflılık, sözde tarafsızlıktır. Kurulu düzenden yanalıktır.

Sonuç olarak sanatçı temsil ettiği düşünceyi, tarihsel gerçekleri yorumlar. Bu düşünceler toplumun dışında kalmış birinden gelemez. Hem sınıflı toplumda yaşamak hem de sınıfların üstünde olmak olanaksızdır. Her sanatçı, eğer hain değilse, ayağının toprakta olduğunu kavramalıdır. Gerçekçi bir biçimde, devrimci gelişme içinde yaşamı yansıtmalıdır. Toplumun köklü değişim geçirmesi, yaşaması için zorunludur. Bu da emekçi halkın sömürüden kurtulması, yepyeni bir toplum yapısına gidilmesi gerçeğinin kavranmasıdır. Bunun için gerçek, açık seçik eylemini saptamalıdır. Doğanın değişimi yenilenmesi ne kadar gerçekse, toplumun yenilenmesi, dönüşüm geçirmesi o kadar gerçektir. Bir dönem dünya dönüyor sözü nasıl ölümlere, idamlara yol açmışsa bugün dünya sosyalist olacaktır sözü aynı etkiyi uyandırmaktadır. Oysa bugün dünyanın kendi ekseni ve güneşin etrafında döndüğü, gündüz ve gece gerçeği herkes tarafından kabul edilmiştir. Bilimsel bir gerçektir.

Dünyanın dönüşü, doğanın yenilenmesi kadar toplumun dönüşümü de gerçektir. Biz buna proleter gerçeği diyoruz. Dünya sosyalist olacaktır.

GELECEKÇİLİK: Sanatçı toplumunu ne kadar iyi kavrarsa, düşünce açısından olayları o kadar iyi resmeder, yansıtır. Yapıtları o derece büyük, güçlü ve kalıcı olur. Düşünceye ne kadar güçlü dayanırsa, kitlelerin çıkarını o kadar kararlı savunur. Çünkü gelecek kitlelerindir. Bunu kavradıkça yapıtlarının içeriği zenginleşir, yükselir. Bütün yaratıcı çalışmalarda bu özellik gözönünde tutulmalıdır. İçeriğin zenginleşmesi, düşünsel yorum, sanatsal yenilik, canlı anlatım, çeşitli biçimler; geleceği gerçekçi biçimde kavramakla ortaya çıkar. Sömürücülerin soytarılığını yapanlar, gerçek özgürlüğün sanatçının kendisinden kopmasıyla gelişeceğini savunurlar. Bunlara göre sanatçı yaşamdan aldığı bazı öğelerle engin dehası, sonsuz esiniyle yaşamla ilgisi olmayan, ikinci bir kendi bireysel gerçeğini yansıtır.

Geleceğin Kahramanları, yeni dünyanın insanları adı altında toplumu Bilim - kurgu (science-fiction) adı altında yutturulmaya çalışılıyor. Geleceği sadece teknolojik gelişim üzerine kurmaktadırlar. Yaşamı üretim sürecinden ve üretim ilişkilerinden ayırmak. Kitlelerin özlemini geleceğin sınıf gerçeğini görmemek ya da bile bile saptırmak. Olguları emeğin tarihi ile açıklamak yerine; büyüye, tanrıya, bir gizli güce bağlamak. (Tanrıların pabuçları, Allahın ayakkabıları vb. gibi)

Bilimi şaşırtıcı, anlaşılmaz ve şüphe edici olarak yönetici sınıfların amaçlarına uygun bir biçimde doruğuna ulaştırırlar. Geleceğin toplumunu böylece anlatmaya çalışırlar. Geleceği açıklamak adına kafaları daha da bulandırırlar.

Üretilen test - tüplerinde oluşturulan, uzmanlaşmış yeteneklerle donatılan, ana rahminde eğitilmiş bebeklerin dünyasıdır bu. Düşüncesini biçimlendirmek için, eğitimde elektrik akımını ve uykuda bilgi aşılama yöntemleri uygulanmaktadır. İnsanları kesin sınıfsal çizgilere ayırmayı da unutmazlar. Bütün eşyalar sınıfsal çizgilere göre hazırlanır. Sınıfların kabullenilmesi ile sınıflara göre ayarlanmış mutluluk hapları yutturulur. Korkunç fantaziler, zenginlikler, şaşırtmalar içerisinde herkesin hayatı kendisi dışındakiler tarafından düzenlenir. Yaşamanın doğrultusu kesinlikle saptanır.

Günümüz burjuva gerçeği, insanların düşünce ve davranışlarını kontrol altına almada, bilimsel ve teknolojik gelişimde suç sayılacak biçimde yararlanmaktadır. Bu da her gün defalarca kanıtlanmaktadır. Kendi basın - yayınlarıyla saptanmaktadır. Egemen çevreler insanların yaşamına karışan her yere sızmışlardır. Gizli şebekeler yaratmışlardır. Teknolojiyi çarpıtarak geliştirmişlerdir. Özel organlarla mektuplar incelenir, telefonlar dinlenir, minyatür radyo vericileri ile casusluk yapılır. Akıl almaz gözetleyici cihazlar.. Her yerde kulak ve göz. Telefon ahizesinde tüpler, gizli mikrofonlar, telekameramanlar, elektronik gözetleyiciler, casusluk cihazları, gizli ajanlar, yalan bulma makinaları, gizlenmiş teyp bantları... bürokratik araştırmalar atmosferinin olağanlaştığı bir ortamda insan ilişkileri kedi - fare ilişkilerine döner. Her an korunma, kuşku, şaşma ve kaçma eylemi içindedirler. Özel bir yaşama sahip olmak gittikçe güçleşir. Her şeyi bilme, gözetleme yaygınlaşır.

Egemen çevreler günümüzde de aynı havayı basmaktadırlar. «Biz her şeyi biliyoruz, bileceğiz. Güçlüyüz, yıkılmayız.» Bunu yaymaya çalışırlar. Örneğin CIA yayınlar ro-

(Devamı 26. sayfada)

Özgürlük Kampanyası

Faşist baskılara son! 141-142'ye hayır!

Devrimci kardeşlerimizin kurşunlandığı; grevlerin panzerlerle, kiralık katillerle bastırılmak istendiği; yazarların, sanatçıların bileklerine kelepçeler takıldığı, Orta Çağ kalıntısı ağaların-beylerin köylüler üzerindeki tahakküm ve zulümlerini artırdığı, işkencecilerin kol gezdiği faşist bir dönem yaşamaktadır Türkiye'miz.

Gün geçmiyor ki devrimci bir yayın organı toplattırılmasın; gün geçmiyor ki devrimci bir kitap, bir film, bir tiyatro eseri yasaklanmasın.

1936 yılında Mussolini'nin Faşist İtalyan Ceza Kanunundan alınan ve egemen sınıflar tarafından tam dört defa değiştirilerek ağırlaştırılan 141 ve 142.nci maddeler emekçi sınıfların ve devrimci yayın organlarının tepesinde cellâdın kılıcı gibi sallanmakta.

Bu kanunlar, emperyalizmin ve işbirlikçilerinin sömürü ve tahakkümünü sınırsız bir hale getirirken; işçilerin, köylülerin ve bütün dar gelirli yurttaşların serbestçe örgütlenme, söz söyleme haklarını yoketmektedir. BU KANUNLAR ZULÜM KANUNLARIDIR!...

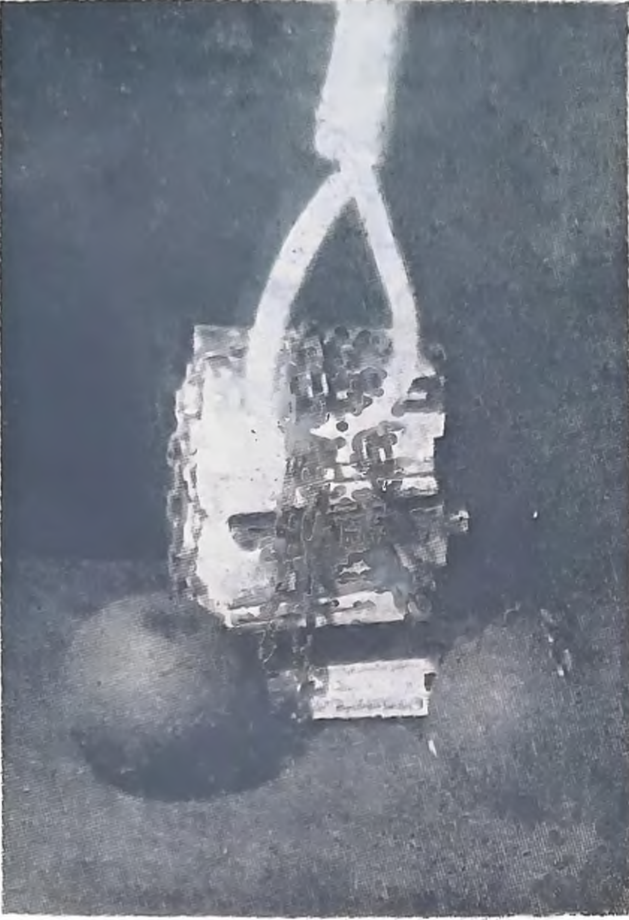
Zulme ve faşist baskılara karşı sesimizi yükseltelim! Unutmayalım ki, Hitler ve yandaşları iktidara çok güçlü olduklarından değil; devrimci ve demokrat unsurlar seslerini yeteri kadar yükseltmedikleri için, kendilerine düşen görevi hakkıyla yerine getirmedikleri için gelip çöreklendiler.

«Faşizmin Almanya'daki zaferi kaçınılmaz mıydı?» diye sorar Bulgar devrimcisi Dimitrof. Ve sonra şöyle cevap verir: «HAYIR! ALMAN EMEKÇİ SINIFI ENGELLEYEBİLİRDİ BUNU...»

AST Gazetesinin de haklı olarak belirttiği gibi «elbette demokratik burjuva iktidarı bile sonuç olarak burjuvazinin diktatörlüğüdür ve emekçi sınıfların düşüncesi ve davranışı üzerinde tahakküm kurmaktan, bunları engellemeye çalışmaktan vazgeçmez. Gerçek bağımsızlık ve demokrasi ancak halk iktidarıyla gerçek-

(Fotoğraf: İrfan Demirkol)

(Fotoğraf: İrfan Demirkol)

leşebilir. Ne var ki bu gerçek, devrimcilerin demokratik haklar için mücadeleyi küçümsemelerini gerektirmez. Bu mücadele, yasak savma kabilinden yapılan önemsiz bir iş değildir. Çağımızda devrimciler, demokratik hakların en kararlı ve tutarlı savunucuları olmak zorundadırlar. Çünkü bu onlara tarihin yüklediği bir görevdir...»

Devrimciler, yurtseverler, demokratlar, bütün halkımız!

Faşist uygulamalara ve baskılara karşı sesimizi yükseltelim!

Haksızlıklara karşı çıkalım!

Zalimlere ve zulme boyun eğmeyelim!

Faşizme karşı grevler, mitingler, açık ve kapalı salon toplantıları düzenleyelim! Yazılar kaleme alalım...

FAŞİST BASKILARA SON!

141 - 142'ye HAYIR!

Direniş Dergisi,

sanat ve edebiyat üzerine bir soruşturma düzenledi

Adreslerini bildiğimiz yazarlara ve sanatçılara soruları ilettik. Cevaplar gelmeğe başladı, fakat yer darlığından bu sayıya koyamadık, önümüzdeki sayıdan itibaren - geliş sırasına göre - cevapları yayınlayacağız.

Soruşturma sorularımız şunlar:

1 — Sanat ve edebiyatımız, geniş halk yığınları ile canlı ilişkiler kurabilmiş midir, kuramamışsa bunun sebebi sizce neler olabilir?

2 — Sanat ve edebiyatı, kitlelere yön veren ve onları egemen sınıflara karşı yüreklendiren etkili bir araç haline getirebilmek için nasıl bir yol izlemek gerekir? Bu konudaki düşüncelerinizi yazar mısınız?

Yukarıdaki sorular bütün halkımıza açıktır, dileyen düşüncelerini yazabilir dergimize. Ayrıca, adreslerini bilmediğimiz için «soruşturma» sorularını gönderemediğimiz yazarlardan ve sanatçılardan da cevaplar bekliyoruz.

Devrimci müzik üzerine

ŞANAR YURDATAPAN

«ARKADAŞ» filminin müzik yapımcısı olarak «Antalya Film Festivali»nde birincilik ödüllü kazanan Şanar Yurdatapan, bu yazısı ile müzik alanına yeni yorumlar getirmekte. İncelemede ileri sürülen düşünceler, devrimci çevreler tarafından yadırganabilir belki. Fakat biz, bu yazıyı, müziğin önemini ve kitleler üzerindeki etkisini belirtmesi açısından ve bir de bu konuda bir «tartışma alanı» yaratabileceği düşüncesiyle ilginç bulduk.

DİRENİŞ

Bu kısa incelemeye, **devrimci müzik** «şöyle olmalıdır» yerine «şöyle olmamalıdır» diye başlamak zorundayım. Çünkü, özellikle devrimci çevrelerde bu konuda, aksi düşünülemeyecek kadar kesin, fakat ne yazık ki o kadar da yanlış hükümler yerleşmiş durumda; hem öz yönünden, hem de biçim yönünden. Şöyle:

SAPLANTILARIMIZ

Öz Yönünden: «Devrimci parçalar, sözünde devrimci sloganlar söylemeli, ya da en azından devrimci sentezler getirmelidir sonunda. Ben ancak bu tür müziğe devrimci derim...»

Kâğıt üzerinde doğru görünüyor, ama somut örneklere uygulayınca görüş ve yorum ayrılıkları çıkabiliyor ortaya. İnanın, bu tür devrimcilerin gönlünü hoş edebilecek bir eser yapsanız, onlardan başka dinleyici bulamazsınız. Yani «kendimiz söyler, kendimiz dinleriz.» Geniş yığınlara maledebileceğiniz bir parça ortaya çıkarabilseniz, ilkin bu çevrelerce kınanırsınız: «Sapma, kitle kuyrukçuluğu, küçük burjuva saplantıları, oportünizm v.b..» Hazır damgalar vuruluverir alnınıza. İŞTE BÖYLE OLMAMALIDIR.

Biçim Yönünden: Entellektüel devrimci kişi iki tür müziği müzik sayar, onu dinler:

a — **Otantik halk müziği:** (Ya da öyle sandığımız şekli diyelim.) Genellikle bağlama ve diğer halk enstrümanlarıyla uygulanmış türkülerdir.

b — **Klâsik batı müziği:** Çünkü bu türün sanat değeri vardır ve aydınlarımız için vazgeçilmez bir «kültür göstergesi»dir bu müziği sevmek ve anlamak.

Devrimci kişi iki tür müzikten nefret eder, etmesi gerektiğine inanır:

a — **Hafif müzik:** Özellikle «arranjman» adı takılan Türkçe sözlü cinsi,

b — **Piyasa müziği:** Halk müziğimizin ve Türk sanat müziğinin genellikle Arap etkisinde kalmış, alkole bulanmış biçimidir. Yoz müziktir!

İşte bir devrimci, «devrimci müzik» konusunda bu saplantıların etkisinden kurtulmalıdır. Öncelikle şu noktalarda:

BİÇİM: Müziğin türü, biçimi bizim asıl sorunumuz değildir. Bir müzik, 1975 Türkiye'sinde, biçimine göre devrimci veya karşı devrimci sayılamaz. Onun niteliğini belirleyen biçimi değil özüdür. Evet, örneğin hafif müzik emperyalist kültürün şırıngasıyla; piyasa müziği ise genellikle Arap müziğinin etkisiyle girmiştir ülkemize. Ama artık ikisi de bir OLGU'dur, yerleşmiştir, değişerek kitlelere malolmuştur. Özellikle yoksul semtlerimize gidip bakın, hangi tür müziği seviyor ve dinliyorlar...

Yukarıdaki görüşü örneklendirebilmek için dilimizden iki örnek alalım: «Cumhuriyet ve radyo,» ikisi de başka dillerden gelmedir. Şimdi bu kelimeleri değiştirmeye kalkmak devrimci, ilerici bir davranış mıdır, yoksa halkla aramızdaki uçurumu daha beter derinleştirmek, birbirimizin dilini anlamaz hale getirmek midir?

ÖZ: Devrimci müzik, yalnız slogan haykıran müzik değildir. Herhangi bir sorunu, bir olguyu, bir duyguyu devrimci dünya görüşüyle işleyen bir parça, «sonunda mutlaka devrimci öğüt vermek zorunda olmaksızın» bizim malımızdır. Ters gelecek belki, belki karşı çıkacaksınız, ama bir an düşünelim:

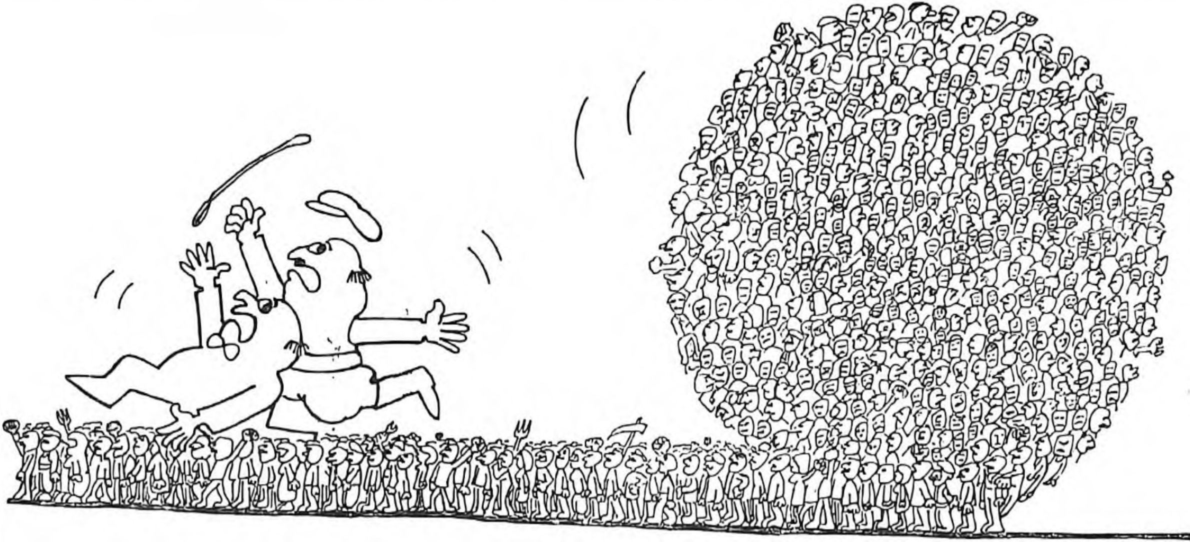
«Masallar yalan söylüyorsa,

Yalan söylüyorsa şarkılar,

Antenler, rotatifler... vs. yalan söylüyorsa...»

Hangisi yalanı söylerken açıkça söylüyor? Hangisi «emek sömürülsün, insanlar çıplak kalsın, aç kalsın» diyor? Hangisi «çocuklar okulsuz, yaşlılar bakımsız, hastalar ilâçsız, doktorsuz kalsın» diyor?... Şarkılarla, masallarla, televizyonlarla, rotatiflerle bilinç altımıza yerleştirilen bu yalanların hangisi dolaysız söyleniyor? Dolaylı yalanın bilinç altımıza yerleştirdiği bu tohumlar «keskin sloganlarla» sökülüp atılabilir mi?... O sloganlarda en üst derecede genellemeye varan doğruları öğrenmek ve benimsemek için her birimiz az mı okuduk, az mı tartıştık?

Kızmayın «slogan haykırmayan» şarkılara!. Eğer dillere «dağlar dağlar» yerine «Dadaloğlu» dolanmışsa, «dünyaya boş ver, keyfine bak» yerine «Hadi canım sen de» dolanmışsa, sevinmeliyiz, sahip çıkmalıyız yalana karşı savaşan doğruya... Varsın bizce biraz eksik olsun. İlkokul çağındaki çocuğumuza «dünya düz değil, top gibi yuvarlaktır» derken aslında bilmiyor muyuz dünyanın her iki kutba bilmem kaç derece basık bir elipsoid olduğunu!.. Bir sivri akıllı bizi eleştirecek diye, oğlumuza elipsoitten sözedersek doğru mu söylemiş sayılacağız? Hele etraf ona «dünyanın öküz boynuzunda durduğunu» söyleyen yobazlarla doluysa...

AST'ın çalışmaları

AST, yeni sezonda kendi araştırma ve çalışmalarına dayanan bir deney tiyatrosu oluşturmaya çalışacak. Araştırmalar işçi tiyatrosu üzerinde yoğunlaşacak ve üzerine çeşitli tartışmalar yapılan bu konunun meseleleri derinlemesine incelenerek, pratik çözümler getirilmeye çalışılacaktır.

Yine AST çalışanlarının bildirdiğine göre; AST, yeni sezonla birlikte kitap ve broşür yayınlarına da başlayacaktır. İlk olarak yayınlanması düşünülünen eserler «Ana», «Hitler Rejimi», «Dimitrof'un Savunması». Bunun yanı sıra devrimci tiyatro meseleleri ile ilgili ideolojik ve sanatsal kitaplar da hazırlanıyor.

AST, 1 - 30 Eylül tarihleri arasında oyunlarını İstanbul'da **başarılı** bir şekilde sergiledikten sonra İzmir'e hareket etmiştir.

AST çalışanları, Ankara'daki sezonun Kasım başında açılacağını bildirmişlerdir.

Militan Sanat nasıl olmalıdır?

ALİ ERALP

Emperyalizm ve işbirlikçilerine karşı ülkemizde etkili bir mücadele verilmeye başlanmıştır. İşçi, köylü, öğrenci direnişleri ve mitinglerle grevlerin giderek yoğunlaşması tarihimizde önemli bir döneme girildiğini gösteren belirtilerdir. Eylemler içerisinde gittikçe bilinçlenen ve bilenen kitleler karşısında sömürücü güçler korkulu dakikalar yaşamakta; yığınların mücadelesini kanla, tehditle, faşist uygulamalarla yokedeceklerini sanmaktadırlar.

Bu ortamda, yani demokrasi ve bağımsızlık savaşının verildiği bugünkü Türkiye ortamında acaba sanatın durumu nedir? Yığınları bilinçlendirip eğiterek «**sömürücü güçlere karşı halkın tek bir yumruk ve kafayla mücadele etmesine**» yardımcı olabiliyor mu, devrim öncesi ideolojik zemini hazırlama görevini yerine getirebiliyor mu? Bu sorulara vereceğimiz cevap kısaca «hayır» olacaktır. Çeşitli üstyapı kurumlarında olduğu gibi bugün sanat da - üç beş devrimci sanatçı ve sanatçı topluluğunun dışında - genellikle emperyalizm ve işbirlikçilerinin hizmetinde, onların çıkarları doğrultusunda ürünlerini ortaya koymaktadır.

Emperyalizm ve işbirlikçileri daha iyi sömürüp semirebilmek ve kitleleri «**donuk zekâlı bir ordu**» kalabalığına büründürebilmek için, kültür ve sanatımızı ellerinden geldiği kadar yozlaştırmaya uğraşmaktadırlar. Resimli romanlarla, gansterlik hikâyeleri ile yığınların dikkati başka yönlere çekilmekte, beyinleri şartlandırılmaktadır. Açık saçık gazeteler, mecmualar, romanlar, plâklar emperyalist kültürle dolup taşmakta, egemen sınıfların en yüksek perdeden borazanlığını yapmaktadırlar.

Bir yandan, halkımızın gerçek yaşantısını konu edinen senaryoların çekimine izin verilmez, devrimci sinema ürünleri ve tiyatro eserleri yasaklanırken; öte yandan, emperyalist dünyanın en yoz, en düşük, en ahlâksız seks ve karate filmlerine kapılarımız ardına kadar açılmaktadır. Bütün bunların yanında ülkemizde feodal ve yarı-feodal eğitim kurumları da varlıklarını güçlü bir biçimde sürdürmektedirler. Bâtıl inançlar geniş halk yığınlarının zihinlerinde hâlâ bütün canlılığı ile yaşamakta; dağlara kurulan kamplarda Nurculuk, Süleymancılık, ırkçılık gibi gerici akımlar küçücük yoksul köy çocuklarının beyinlerine yerleştirilmek istenmektedir. Radyodan, televizyondan bangır bangır bağırttırılarak söylettirilen ne idüğü belirsiz müzik proğramları ile gençlik yozlaştırılmaya ve bu yolla onların; «bağımsızlık ve demokrasi» mücadelesinde halkımızın yanında yer almaları engellenmeye çalışılmaktadır.

Yığınların gerçek sanattan haberi yoktur.

Genellikle Sanat dergilerimiz bir takım biçimsel meselelerle uğraşmakta, sanatçılarımız ise kendi yazdıklarını yine kendileri okuyup, ancak kendileri anlayabilmektedirler.

Sanat adına mangalda kül bırakmayıp, ortalığı toza dumana katan şair ve yazarlarımız ne derlerse desinler, işte durum kısaca budur ve gerçek gün gibi ortadadır.

Sanatın, milyonlarca insan içerisinde birkaç bin kişiye ne getirdiği önemli değildir. Önemli olan, onun geniş halk yığınlarına seslenmesi, giderek onları devrime hazırlamasıdır. Yığınlara ulaşamayan, belirli, imtiyazlı grupların ya da sınıfların «zevkini okşayan», üç beş ahbap çevresinin okuyup izlediği dergi yapraklarında yapılan edebiyat, büyük kentlerin yüksek ücretli, rahat koltuklu salonlarında burjuva gönlünü eğlendiren tiyatro, devrimcilik adına çıksa bile, bu bir gevezelikten öteye geçmeyecektir.

Gerçek sanat, devrimci sanat, halka gidebilen, onun malı olan, onun her zaman diri ve canlı kalmasını sağlayarak kurtuluşunu hazırlayan, «taraf tutan», proletarya sınıfının ve bütün halkın tarafını tutan, bu arada onun kültürünü de oluşturan sanattır.

Yukarıdaki cümleler karşısında şimdi bir kısım yazarlarımız, «sanatçıdan sanatını bir silâh gibi kullanmasını istemek, onun özgürlüğü ile bağdaşmaz. Bu bir kısıtlamadır...» diye feryatlar koparacaklardır.

Elbette sanatçı sanatını halkının kurtuluşu yolunda bir silâh gibi, bir mitralyöz gibi kullanacaktır, kullanmalıdır da. Bireyciliğin batağına saplanmış burjuva yazarlarının söylediği gibi, «sanat ayrı şey, politik mücadele ayrı şey» değildir. Bu ikisi, iç içe geçmiş bir zincirin kopmaz halkaları durumundadır. Sanatçılar işçilerin, köylülerin yanında yer alıp, onlara sınıf bilincini ve savaşma direncini vermek zorundadırlar.

Üstelik Türkye'nin bugünkü uydurma demokrasi ortamında, sanatçının özgürlüğünden, yaratma gücünden sözetmek, sanatın taraf tutamayacağından dem vurmak, egemen sınıflara ve emperyalizme alet olmaktan başka birşey değildir.

«Bir avuç zengin asalak olarak yaşarken, emekçi kitlelerinin sefalet içinde yüzdükleri bir toplumda gerçek ve tam özgürlük olamaz. Bay yazar, yayınevi sahibi, burjuva karşısında özgür müsünüz? Tablolarda sizden açık saçık aşk sahneleri, 'kutsal' dram sanatında sizden 'tamamlayan' şekiller altında fuhuş isteyen burjuva amatör ve seyirci karşısında özgür müsünüz?» (Lenin, Parti Teşkilâtı ve Parti Edebiyatı)

Çağımız, dünyanın her bölgesinde emperyalizmin gerilediği, sosyalizmin zafere yöneldiği bir çağdır. Eski ile yeni, sömüren ile sömürülenler arasındaki savaş olanca şiddetiyle devam etmektedir ve gelecek mutlaka ezilen halkların ve sınıfların olacaktır. Bu kavgaya, yani dünyayı değiştirme kavgasına sanatçılar «ben özgürüm ve tarafsızım» bahanesiyle seyirci kalamazlar. Çünkü sınıfsal çatışmaların dışında «sanat için sanat» diye birşey yoktur. Her sanat belli bir sınıfın ürünüdür ve o sınıfın çıkarlarını savunur. Bu dün de böyleydi, bugün de böyle, yarın da böyle olacaktır. Lenin'in de belirttiği gibi, «durmadan özgür olduğu ileri sürülen edebiyat, aslında burjuvaziye bağlı olan edebiyattan başkası değildir. Bugünkü ortamda sanatçıların tek görevi, emperyalizmin yoz kültürü ile ittifak kuran yarı-feodal kültüre karşı amansız bir mücadele vermek; kitleleri yüreklendirmek, aydınlatmak, onlarla birlikte sömürücü güçlere karşı omuz omuza direnmek olmalıdır.

Emperyalizm ve işbirlikçileri halkımızın bağrına çökmüş, kanını ve iliğini sömürürken, şair ve yazarlarımızın özgürlük adına, yaratma gücü adına meyhanelerde, pasta salonlarında bir takım biçim tartışmaları ile «hoşça vakit» geçirmeleri, fildişi kulelere gizlenmeleri, börtü-böcek dilinden şiirler döktürmeleri, burjuva tiyatrolarına oyunlar yazmaları en azından geniş halk yığınlarına ihanettir.

«Devrimci yazarlar ve sanatçılar, halk kitleleri arasına karışacaklarına söz vermiş olan yazarlar ve sanatçılar her türlü insanı, bütün sınıfları, bütün halk kitlelerini, hayatın ve uğraşın çırpınan bütün şekillerini, sanat ve edebiyat için gerekli bütün ham malzemeyi gör-

mek, gözlemek, incelemek, anlamak, anlatmak için hiç çekinmeden içtenlikle, işçi-köylü kitleleri arasına karışmalı, uzun zaman aralarında yaşamalı, o son derece zengin ve gür biricik kaynağa gitmelidirler.»

Dünyayı değiştirmek isteyen her yazar ve sanatçı kitlelerle mutlaka canlı bağlar kurmak zorundadır. Yaratma ve tecrübe ancak kitle mücadeleleri içerisinde kazanılabilir. Kapalı kapılar arkasında tartışmalar yapıp, sanat ve toplum adına burjuva dergilerinde «ahkâm» kesmekle yığınların sanatı yaratılamaz. Sanatçı, sığındığı «fildişi kuleden» dışarı çıkmalı; tiyatro sadece büyük kentlerin yüksek ücretli, konforlu salonlarına hapsolup kalmayarak, fabrika kapısındaki işçinin, tarladaki köylünün, gecekondudaki halkın arasına da karışmalı, sömürücülere karşı gerçek bir kitle silahı olmalıdır.

Bu konuda, Vietnam Kurtuluş savaşında önemli görevler yüklenen «HANOİ MERKEZ TİYATROSUNUN» sözünü etmeden geçmemek gerekir.

Bu topluluk, sanatla politik kavgayı en güzel bir biçimde kaynaştırabilmiş devrimci bir tiyatro topluluğudur. Oynadıkları eserleri de yine kendileri yazan tiyatro oyuncuları, kentlerinden uzakta, bağımsızlık savaşı veren yiğit Vietnamlıların arasında, gün demeden gece demeden, düşman saldırılarının en yoğun olduğu bölgelerde kurtuluşa kadar gösteriler düzenlemiştir. Tiyatro yönetmeni BİCH LAM çalışmalarını ve hedeflerini şöyle anlatıyordu:

«Yıllardan beri halkımızın sevinçlerini ve acılarını, çabalarını ve kavgalarını paylaşan ozanımız TO HUN «**ezgileriniz bombaların gürültülerini bastırmalı**» demişti. Çabamız size bu sözlerin ne kadar doğru olduğunu gösteriyor. Ne kadar sert olursa olsun savaş, ne kadar vahşileşirse vahşileşsin düşman saldırıları, o kadar da yiğitçe oluyor ulusumuzun direnişi ve sanatımıza daha da çok ihtiyaç duyuyor insanlarımız...»

Söyledikleriminizi toparlayalım şimdi:

Devrimci yazarların ve sanatçıların öncelikle yapmaları gereken görev, sanatı dört duvar arasından ve burjuva tüketim metaı olmaktan kurtarıp bütün halka maletmek, halka sevdirmek; onların sevinçlerine, acılarına ortak olan, ihtiyaçlarını karşılayan ve onları hep ileriye götüren bir «bilince varış» aracı haline getirmek. Bunun için de halk yığınlarının kolayca anlayıp özümleyebileceği eserler yazmak.

Bu arada şunu da belirtmek gerekir, bütün bunları yaparken «**biz siyaset ile sanatın, içerik ve biçimin, devrimci siyasî içerikle mümkün olan en yüksek birliğini istiyoruz. Sanat niteliğinden yoksun sanat eserleri siyasî bakımdan ne kadar ilerici olurlarsa olsunlar, hiç bir güce sahip değillerdir. Bu nedenle, biz, hem yanlış siyasî görüş taşıyan sanat eserlerine hem de siyasî görüş bakımından doğru ama sanat gücünden yoksun «afiş ve slogan» tipi eğilimlere karşıyız.»**

Gelenekçilik - Gerçekçilik - Gelecekçilik

(Baştarafı 19. Sayfada)

manları, filimleri bu konu üzerindedir.

Oysa bu güçlülük değil, güçsüzlüktür. Kendi tedirginliğidir. Geleceğin dünyası böyle kuşkulu tedirgin edici olmayacaktır. Teknolojik gelişim insanların zararına değil, yararına kullanacak biçimde gelişecektir. İnsanlığın hizmetinde olacaktır. İnsanlar üretken, özgür ve mutlu olacaktır.

Geleceğin sanatı, geçmişin en ileri, devrimci geleneklerine; halkın zengin sanatsal yaratıcılığına dayandığı ölçüde sağlıklı doğacaktır. Dünya sanatının en sağlam geleneklerine bağlanacaktır. Yeniliklerle, gelenekler arasında ilişkiyi öncelikle yapıtın içerik sorunu olarak kavramalıyız. Sanat emekçi kitlelerin devrimci dönüşümünü sağlamak, yeni insanı yaratmak için gerçeğe bağlı kalarak betimleme geleneğinden yararlanır. Yeni olan şeyler birey birey sanatçıların deneylerinin sonucu değil, kültürel mirasın doğru olarak yansımasıdır. Sarfedilen çabanın kesintisiz olarak geliştirilmesinin, zenginleştirilmesinin mantıkî sonucudur.

Sanatçının çalışmalarındaki bu nitelikler, bireysel özellikleri ve yetenekleri ile yaratıcı bir biçimde kaynaştığı zaman kendine özgülüğü kazanacaktır. Ve kendisinden önceki sanatçıları ancak doğru değerlendirmenin sonunda aşacaktır. Tersi, kendisinden öncekilerden ya geri düşer ya da özdeşleşir. İleri bir adım atamamak ise boş bir heveskârlıktır. Ne gününe ne de geleceğe ışık tutamaz.

DİRENİŞ'ten Halkımıza,

DİRENİŞ DERGİSİ, BİR AVUÇ KÜÇÜK BURJUVA AYDINI İLE KAPALI KAPILAR ARKASINDA SANATIN VE POLİTİKANIN GEVEZELİĞİNİ YAPMAK AMACINDA DEĞİLDİR. DİRENİŞ DERGİSİ, DEVRİMCİ BİR KÜLTÜRÜN ANCAK HALKLA KURULACAK CANLI BİR İLİŞKİ VE KARŞILIKLI ETKİLEŞİM SONUCUNDA YARATILACAĞI İNANCINDADIR. SANATÇILAR VE YAZARLAR, HALKIN ÖĞRETMENİ OLMADAN ÖNCE, ÖĞRENCİSİ OLMAK ZORUNDADIRLAR. BU NEDENLE; SİZLERDEN HATALARIMIZI, KUSURLARIMIZI YÜZÜMÜZE VURMANIZI, BİZİ ELEŞTİRMENİZİ İSTİYORUZ. SİZLERDEN, ÇEVRENİZDE OLUP BİTENLERİ; GREVLERİ, YÜRÜYÜŞLERİ, MİTİNGLERİ, TOPRAK MÜCADELELERİNİ, TOPLANTILARI, YAYINLANAN BİLDİRİLERİ, KISACA EMPERYALİZM VE FAŞİZME KARŞI OLAN TÜM **DİRENİŞLERİ** BİZE YAZMANIZI İSTİYORUZ. KÜLTÜREL ÇALIŞMALARINIZI VE ÜRÜNLERİNİZİ BEKLİYORUZ.

DİRENİŞ'İMİZ SİZİN DİRENİŞİNİZDİR; DİRENİŞİMİZ, EZİLENLERİN VE SÖMÜRÜLENLERİN, BÜTÜN HALKIMIZIN DİRENİŞİDİR...

Özgürlük için

Direniş

AYLIK DEVRİMCİ SANAT VE POLİTİKA DERGİSİ

